

SATURNUS

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA — LETO XV — ŠTEVILKA 6 + 7 — JULIJ 1973

V Zvezo komunistov sprejeli nove člane

PO DOLGIH LETIH SO SE VRSTE KOMUNISTOV V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI SPET OBOGATILE Z NOVIMI ČLANI

Enajstega junija so se člani osnovne organizacije ZK sestali v dvorani skupščine Moste-Polje, kjer so imeli med drugimi aktualnostmi tudi točko dnevnega reda, ki je že nekaj let ni bilo. To je »Sprejem novih članov v organizacijo ZK«.

Izmed gostov sta se sestanka udeležila tudi Milan Potrč — član sekretariata ZKS, in tov. Kopenič — član občinskega komiteja ZKS.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Sprejeti program dela sindikata nas vse obvezuje

Na osnovi referata in razprave na občnem zboru osnovne organizacije sindikata, ki je bil 1. marca, so nastali »zaključki in sklepi« občnega zbora, ki jih je nato predsedstvo sindikata izoblikovalo v program dela, ki ga je konferenca na seji 3. julija v celoti potrdila.

Program dela zajema naslednja poglavja:

1. Informiranje,
2. javnost dela,
3. odstranjevanje negativnih pojavov v gospodarski situaciji podjetja,
4. nadurno delo,
5. delitev dohodka,
6. ustavne spremembe in organiziranje TOZD,
7. družbeni standard,
8. kulturnoprosvetna dejavnost.

Program v celoti objavljamo na straneh 8 in 9. Že sami naslovi poglavij programa nam govorijo, da zajema najbolj aktualna vprašanja današnjih stabilizacijskih prizadevanj. Je v skladu s splošnimi družbenopolitičnimi prizadevanji in načeli programov jugoslovanskih sindikatov, obenem pa je v celoti, do zadnje pike, naš. Sestavili so ga proizvajalci, opozarjajoč na probleme, ki jih motijo in ovirajo pri uspešnejši gospodarski in samoupravljaljski rasti. Program ni zidan v oblakih temveč je zelo konkreten s izbranimi najbolj aktualnimi poglavji problematike, z občutkom realnosti, koliko in katere naloge smo za zdaj sposobni uresničiti. Sestavljen je tako, da ga bo lahko razumel in se po njem ravnal vsak član kolektiva. Zato bi bilo napak razumeti, da je to le program sindikata in zadolžitev za njegovo vodstvo, da ga uresniči. Vsi člani našega delovnega kolektiva smo člani sindikata in vsi smo življenjsko zainteresirani, da bi nam bilo bolje. Kako pa bomo to dosegli, nam v družbenem interesu in večine delovnih ljudi narekuje sprejeti program. Zato je to pravzaprav program vseh nas, pa tudi naša dolžnost, da ga uresničimo.

Iz programa lahko izluščimo — tako kot iz večine dosedanjih razprav na zborih in konferencah kot tudi iz same seje konference sindikata — dve izraziti slabosti, ki nas ovirata pri doseganju višjih gospodarskih rezultatov. Prva je pogosto nekakovostno delo, ki nam ustvarja velike stroške, druga pa ne dovolj izdelana organizacija dela, ki celo vrsto kadrov premalo zaposluje.

Sprejeti program našteva še vrsto drugih problemov in obenem narekuje, kako jih bo mogoče odstranjevati. Resnica pa je, da pri tem ne bomo uspešni, če bomo računali, da je za vsako nalogo nekdo strokovno zadolžen, in se s tem zadovoljili, kot je dejal na seji konference direktor ing. Miha Košak ter pri tem dal preprost primer, da za red v deželi ni dovolj le milica, vsak mora

(Nadaljevanje na 2. strani)

Smo sredi poletja, ko imata voda in hladna senca najvišjo ceno. To je čutiti tudi v naših domovih oddiha. V Lošnju je dom povsem zaseden, v Kranjski gori pa letuje več delavcev kot kdajkoli doslej. Prav pridejo tudi izleti planinskega društva ob koncu tedna. Teh se člani kolektiva množično udeležujejo, smola je le, da jih rado zmoči — takšno je pač letošnje vreme. Od vseh najbolj mokra pa je bila akcija »80 Saturnužank na Grintavec«, o kateri poročamo na zadnji strani.

V Zvezo komunistov sprejeli nove člane

Uvodno besedo je imel sekretar osnovne organizacije ZK Saturnus Janez Jančar, ki je govoril o pomenu kadrovanja v ZK, vlogi organizacije in o liku komunista. Dejal je:

»Osnovna organizacija ZK je na podlagi razprav na sestankih po oddelkih sklenila, da sprejme v svoje vrste 10 novih članov. Zveza komunistov je v svojem razvoju vedno pritegovala v svoje vrste najnaprednejše ljudi, predvsem mlajše. Zbirala je, organizirala in vodila v boj delavski razred in vse delovne ljudi proti kapitalističnemu izkoriščanju, proti nacionalnemu zatiranju za zmago socializma. KPJ oziroma ZKJ je postala vodilna sila družbenega razvoja v Jugoslaviji, ker se ni uveljavila z besedami, ampak z delom, z odločnostjo in požrtvovalnostjo. V najtežjih in najbolj odgovornih časih je znala odkrivati in razlagati delovnim ljudem temeljne zakone družbenega razvoja. Pokazala jim je različne interese in poti, kako naj jih uveljavljajo. Odkrito je stopila pred delovne ljudi in jih peljala po poti, ki je bila trda in krvava, toda edino mogoča v boju za socialno in nacionalno osvoboditev. Njeni člani so bili pri tem vselej pripravljani na vsako delo in vsako žrtev.

Če pravimo, da članstvo v ZK prinaša komunistom predvsem odgovornost, pa ne kakšne privilegije, ne trdimo s tem, da pomeni le-to samo odrekanje in žrtvovanje.

Če nekdo s srcem in razumom odkrije pot, po kateri je

treba kreniti, da bi človeštvo čimprej odpravilo vse tiste pojave, razmere in odnose, ki so nečloveški — o tem ne moremo več govoriti kot o tveganju, naporu in žrtvah. Hoditi po taki poti in zavestno vztrajati na njej, pomeni potem v resnici živeti plodno in lepo življenje.

Glede števila delovnih ljudi, ki so za socializem, je ZK razmeroma maloštevilna. Toda moč komunistov je bila vedno v tem, da so izražali težnje delavskega razreda in vseh delovnih množic in jim s svojo organiziranostjo in odločnostjo odpirali možnosti za boj. Prav zato, ker je pri nas ZK videla težišče svojega dela v tem, da je nenehno večala aktivnost delovnih ljudi, so lahko druge delavske in politične organizacije vzpodbujale k delu vedno večje število ljudi. Te organizacije se čedalje bolj uveljavljajo kot samostojno orodje občanov v sistemu samoupravljanja. S tem, da sta se v sporazumnem jugoslovanskem socializmu sprostili velikanska ustvarjalna sila in pobuda delovnih ljudi, ki jih vodi ZK in ki želijo delovati skladno s svojimi socialističnimi koristmi, se je seveda odprla svobodnejša pot za razne ostanke preteklosti, tiste elemente, ki so prinesli s seboj egoizem in grabežljivost, ki jih je razredna druž-

ba vzgajala v ljudeh. Napačno bi ocenjevali družbene pojave, če bi pretiravali z njihovim pomenom in družbenim vplivom, predvsem pa bi grešili, če bi sodili, da je spričo naše demokratičnosti prišlo do takih pojavov.

Le-ta jih ni povzročila, marveč jih je samo odkrila. Ker pa je naš sistem samoupravljanja še zmeraj mlad, ker v organih samoupravljanja mnogi člani še niso usposobljeni za vodenje, je seveda elementom, ki skušajo iz egoističnih ali celo socializmu sovražnih pobud izkoriščati tak položaj, toliko lažje. Ti pojavi nas ne smejo zmeti, da bi jih precenjevali, ne smemo jih pa tudi podcenjevati. Prav tu imamo člani ZK načelo vseh zavestnih socialističnih sil široko področje delovanja, da namreč preprečujemo take pojave s svojim idejnim bojem proti njim, pa tudi s tem, da se borimo za znanje in za najširšo prosveto med delovnimi ljudmi.

Zategadelj je potrebno, da si komunisti bolj razvijamo in izpopolnjujemo teoretično znanje, pa ne tako, da se na pamet naučimo abecede marksizma — leninizma, temveč se moramo resnično poglobljati v današnje družbene pojave, predvsem pa v to, kar se dogaja pri nas — kar mi delamo, da bomo lahko iz vsega, iz vsakdanjega življenja, iz naših vsakdanjih težav povzeli potrebne nauke.

Spoznati moramo, v čem je bistvo naših uspehov, naših zmag, potem pa izpopolnjevati to, kar je lahko zlo drugim. In če bi kdo vprašal, kakšne lastnosti naj ima potem član ZK, torej človek, ki se bori za samoupravne socialistične odnose, za lepši jutrišnji dan vseh delovnih ljudi, naj pri tem pomagajo Titove besede, izrečene na raznih zborovanjih, ko je govoril o liku komunista. »Komunist mora imeti predvsem to lastnost, da ga pri tem vodi resnica, ker je komunist tisti, ki se bori za pravico na svetu. Komunist mora biti vztrajen in tudi v osebni življenju na dostojni višini. Biti mora vedno tam, kjer je najtežje in pokazati z vzgledom povsod, kako je treba delati, kako je treba vzdržati.«

Na drugem mestu:

»Komunist mora biti discipliniran, samokritičen, vztrajen. Tovariško se mora vesti do drugih, človeško se mora ponašati do vsakogar, imeti mora razumevanje za nesrečo vsakogar. Skratka, komunisti morajo utelesiti vse najbolj pozitivne lastnosti, ki jih je ustvarila človeška družba, odkar obstaja. Prizadevamo

V javni razpravi sta jugoslovanska in slovenska ustava

Nekaj dni po začetku javne razprave o novi jugoslovanski ustavi se je začela zdaj tudi razprava o novi slovenski ustavi. Nekako do 15. oktobra bo tekla beseda o tem, kako bomo v prihodnje uravnavali svoje samoupravno življenje, kje in v čem so tirnice dosedanjih ustavnih določil dragocena dediščina, kje pa bomo odrinili na nova, drugačna pota od dosedanjih.

O osnutku nove ustave, ki je bil objavljen dne 11. junija 1973 in o osnutku novega besedila naše republiške ustave, ki je bil objavljen dne 5. julija, je treba takoj začetki organizirano in široko demokratično javno razpravo, v katero naj se aktivno vključijo vsi delovni ljudje, delovne skupnosti, krajevne skupnosti, samoupravni organi, organizacije SZDL in druge družbenopolitične in družbene organizacije, strokovna društva, tisk in RTV. Javno razpravo o osnutku novega besedila republiške ustave, ki bo predvidoma trajala do 15. oktobra, je treba voditi povezano z obravnavanjem osnutka nove zvezne ustave, ki pomeni enotni dogovor vseh delovnih ljudi, narodov in narodnosti Jugoslavije o položaju delovnega človeka ter o temeljnih samoupravne ureditve družbe. Široka ljudska razprava naj — poleg seznanjenja z bistvenimi prvinami predlagane ustavne ureditve — pomeni predvsem organizirano prizadevanje, da se vsestransko in temeljito ocenijo rezultati uresničevanja ustavnih dopolnil, da se predlagane rešitve dopolnijo glede na dejanske in dolgoročne potrebe delovnih ljudi v temeljnih samoupravnih skupnostih ter da se hkrati začne in nadaljuje s pospešeno pripravo statutov in samoupravnih aktov TOZD in drugih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti ter občin na načelih, ki so vsebovana v novi ustavnih osnutkih.

si, da bi bili vedno boljši, ker nismo nikakršni popolni nadljudje. Da pa bi dosegli, da bi bili boljši, moramo biti vztrajni in kritično ter samokritično presojsati svoje delo, da bi vedeli, če smo ali nismo dovolj napravili.«

Po teh besedah je sekretar predlagal potrditev za sprejem kandidatov, o katerih so člani že predhodno razpravljali in se zedinili v oddelkih osnovne organizacije.

In na tretjem mestu:

»Zavrgli smo miselnost, naj bi bili komunisti pripadniki neke privilegirane organizacije, ki naj bi ukazovala in vodila. Zavrgli smo jo in terjali od komunistov, naj bodo učitelji naših ljudi. Zategadelj terjamo od komunistov, da se močno potrudijo za lastno izobrazbo, da mnogo razmišljajo, da se vsebinsko poglobljajo v vse probleme, se z njimi dodobra seznanijo, da bi jih lahko potem pojasnjevali in tolmačili širokim ljudskim množicam.«

Težko bi lahko še kaj dodali Titovim besedam: mogoče samo to, da se skušamo pri našem vsakdanjem delu približati Titovim mislim in da so njegove besede naše vodilo.

Ko pozdravljam v svoji sredini 10 novih članov ZK, jih želimo ne samo obremeniti z veliko odgovornostjo za družbeni razvoj, ki so jo prevzeli, marveč jim tudi pokazati, kakšna je pot, po kateri bodo šli. Še je težka in slavna, vendar je to pot, na kateri bodo vklesali svoja dejanja v stavbo jugoslovanskega samoupravnega socializma.«

Novi člani so: Stojan Tršan, Darinka Verovšek, ing. Tomo Butenko, ing. Matjaž Kušar, Boža Kočar, Gabrijel Horvat, Marjana Hlavati, Slobodan Kitič, Rozi Klančar in Tomaž Jurjevčič.

V nadaljevanju sestanka je Milan Potrč, član sekretariata ZKS, govoril o pomenu uresničevanja ustavnih dopolnil in konkretno o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela v podjetju. V razpravi so člani postavili nekaj konkretnih vprašanj, ki zadevajo našo delovno organizacijo, in predloge, ki so že izdelani o organiziranju TOZD. Glavni direktor inž. Miha Košak pa je podal kratek pregled poteka razprav v oblikovanju predlogov, o katerih bo kmalu razpravljala ves kolektiv. Pri tem je posebno poudaril vabil organizacije ZK, sindikat in MO, da se tvorno vključijo v razpravo.

S. G.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Sprejeti program dela sindikata nas vse obvezuje

skrbeti za red in se tako obnašati. Zavest in odnos vsakega posameznika sta odločilnega pomena pri vsakem vprašanju.

To velja tudi za nas. Ne moremo vedno vse prenašati na druge, pogledati moramo tudi na sebe, kako izpolnjujemo naloge, in če jih dobro, moramo to zahtevati tudi od drugih. Najbolj zgovorno pa vplivamo na okolico z dobrim delom in doslednimi odnosi. Torej, ključ do uspeha je v naši samoupravljalni zavesti, v naši pripravljenosti, da bomo kritični do sebe in nato dosledni do drugih. Če te ne bo, če programa ne bomo sprejeli za svojega, se bo zgodilo z njim tako, kot se je že z mnogimi pred tem; ostale bodo le črke na papirju, mi pa bomo za neuspeh spet krivili druge.

S. G.

TRETJI MEDNARODNI SIMPOZIJ O RAZVOJU AVTOELEKTRIČNE OPREME

Mednarodni simpoziji o razvojnih tendencah so vsako leto v eni od socialističnih držav. Tako je bil prvi simpozij leta 1971 v Nemški demokratični republiki v organizaciji Kombinata VEB Fahrzeugelektrik Ruhla, drugi pa je

bil lansko leto v ČSSR v organizaciji Kombinata PAL-Magnetron iz Kromežiža. Lansko leto v Kromežižu je bilo dogovorjeno, da bo tretji simpozij v Jugoslaviji. Organizacija letošnjega simpozija je prevzelo novo ustanovljeno

Jugoslovansko društvo za motorje in motorna vozila (JUMV) in poslovno združenje ČIS.

Zaradi zaupanja v uspešnost organiziranja podobnih srečanj in simpozijev je bila praktična izvedba in organi-

zacija tega simpozija zaupana propagandi našega podjetja. Kot organizatorji in financerji tega simpozija so še sodelovali razen članic ČIS tudi Raziskovalna skupnost Slovenije — Sklad Borisa Kidriča, Privredna komora BIH, Gospodarska zbornica Slovenije, Savezna privredna komora in Sekcija 7. stalne komisije SEV za strojogradnjo.

Letošnji III. mednarodni simpozij o tendencah razvoja avtoelektrike smo organizirali v dneh od 3. do 8. junija v Portorožu v posebni novi dvorani za kongrese — Avditorij. Ta dvorana nam je nudila vse potrebne pogoje za izvedbo mednarodnega simpozija, ki zahteva simultano prevajanje v več jezikov, vzporedno uporabo grafoskopa, diaprojektorjev in podobno. Za sam simpozij smo prevedli vse tuje in domače referate v nemščino, ruščino in srbohrvaščino, ti trije jeziki so bili tudi uradni jeziki na simpoziju. Za udeležence simpozija smo organizirali tudi strokovni ogled Tovarne avtoelektrične opreme — ISKRA v Novi Gorici in Saturnusa v

Ljubljani. Na simpoziju je sodelovalo 62 udeležencev, od tega 13 tujih, predvsem referentov iz najpomembnejših vzhodnoevropskih podjetij za proizvodnjo avtoelektrične opreme oziroma znanstvenih institucij. Iz našega podjetja so sodelovali na simpoziju ing. Gogala, ing. Perme, Sekirnik in ing. Gostinčar. Ing. Marjan Gostinčar je na simpoziju, poleg tega, da je bil eden od glavnih organizatorjev, sodeloval še z referatom Sodobna razsvetljava na cestah in problemi razvoja ter proizvodnje halogenskih žarometov z dvonitnimi žarnicami (žaromet H4). Simpozij se je končal v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev, presegel je raven organizacije in strokovnih tem prejšnjih dveh simpozijev. V Portorožu je bilo tudi dogovorjeno, da organizacijo naslednjih dveh simpozijev prevzameta SSSR in LR Madžarska. Poseben pomen sta simpoziju dala s svojo navzočnostjo na otvoritvi tudi glavna direktorja Iskre Vladimir Logar in Saturnusa ing. Miha Košak.

Roman

NAMEN IN TEMATIKA III. MEDNARODNEGA SIMPOZIJA O RAZVOJU AVTOELEKTRIKE

Mednarodne simpozije o tendencah razvoja avtoelektrične opreme organizirajo z namenom, da se v določenih časovnih predelih

— soočijo najnovejši dosežki vodilnih podjetij in ustanov držav članic SEV in Jugoslavije,

— omogoči široka izmenjava mnenj vodilnih strokovnjakov o teh dosežkih, o dosežkih drugod po svetu, o nadaljnjem razvoju in drugih problemih na področju električne opreme,

— oblikuje na osnovi skupnih ugotovitev ocena nadaljnega razvoja avtoelektrične opreme in

— opredeli področja raziskav in drugih prizadevanj, ki pozornost v obdobju do naslednjega simpozija.

Na III. simpoziju je bil poseben poudarek na 4. točki, to je opredelitev področij raziskav in drugih prizadevanj v obdobju do naslednjega simpozija, kar predstavlja korak naprej od predhodnih dveh simpozijev.

Obpravnavali smo naslednje teme:

1. sodobna razsvetljava v cestnem prometu in žarometi s halogenskimi žarnicami,

2. generatorji za motorna vozila,

3. električni avtomobili,

4. elektronika v motornih vozilih,

5. kakovosti avtoelektričnih izdelkov in

6. uporaba računalnika v razvoju avtoelektrične opreme motornih vozil.

Referate so prispevali predstavniki Inštituta tehničnih znanosti iz Beograda, Univerze v Ljubljani, Znanstveno raziskovalnega inštituta za avtoelektrično opremo NIIAP iz SSSR, tovarne AVF iz Madžarske, tovarne FER iz Nemške demokratične republike, tovarne ZELMOT iz Poljske, Združenega podjetja ISKRA in tovarne SATURNUS.

— Šmakova, K. K., pred-

stojnica laboratorija za svetlobno opremo pri NIIAP — Moskva, SSSR:

Uporaba halogenskih žarnic v sistemih razsvetljave na avtomobilih;

— Holand-Moritz, H., vodja razvoja avtoelektrične opreme pri VEB FER, Ruhla, Nemška demokratična republika: Proučevanje žarometov z evropsko kratko lučjo za motorna vozila, s svetlobno tehničnimi vidikovi;

— inž. Marjan Gostinčar, vodja razvoja AE Saturnus, SFRJ:

Sodobna razsvetljava v prometu na cestah ter problemi razvoja in proizvodnje halogenskih žarometov z dvonitnimi žarnicami.

Ti referati so bili osnova zanimivi razpravi v dvorani in še izčrpnjšim pogovorom med strokovnjaki za svetlobno opremo iz različnih dežel.

Skupni zaključek udeležencev III. simpozija, nanašajoč se na sisteme razsvetljave cestnih vozil je bil naslednji:

Novi žarometi H4 (halogenski žarometi z dvonitnimi žarnicami H4) predstavljajo bistven napredek pri razsvetljavi na cestah, tako v pogledu močnejše razsvetljave kot tudi boljše razporeditve svetilnosti in širine luči.

Močno povečana nevarnost zaslepitve drugih udeležencev v prometu pa terja učinkovite ukrepe, med katerimi se ocenjujeta kot najprimernejša v bližnji prihodnosti uvedba avtomatske regulacije usmerjenosti žarometov in regulacija največjih svetilnosti dolgih luči.

V neposrednih razgovorih s strokovnjaki iz drugih dežel smo dobili nekaj zelo zanimivih informacij.

Največje uspehe v razvoju sodobne svetlobne opreme ima podjetje VEB FER iz Nemške demokratične republike, ki že vrsto let proizvaja štirioglate žaromete, trenutno pa ima osvojene že tri tipe

žarometov H4. Razvili so že štirioglate žaromet H4 za vozilo WARTBURG, ki ga bodo prihodnje leto najbrž že tovarniško vgrajevali.

Tudi podjetji AUTOPAL iz ČSSR in ZELMOT iz Poljske že nekaj časa proizvajata halogenske meglenke in daljinske žaromete, poskušata pa se tudi s štirioglatimi žarometi.

Žal se Saturnus trenutno lahko pohvali le s solidno optično kakovostjo nekaterih domačih okroglih žarometov že starega evropskega asimetričnega tipa, ki pa jo sicer vsi zelo cenijo.

Nanizane ugotovitve odkrivajo dejstvo, da napredujejo podjetja v NDR, ČSSR in na Poljskem na področju razvoja sodobne svetlobne opreme hitreje od nas, kar bi morali vzeti kot resno opozorilo in v prihodnjih letih nadoknaditi zamujeno.

Inž. Marjan Gostinčar

ČESTITAMO!

V mesecu juliju praznujejo življenjski jubilej — 50-letnico:

ANICA GABRIČ — embalaža
CILKA ZAVRL — avtooprema
FRANC HROMC — vzdrževanje
DIMITRIJ STOJIČ — avtooprema

Slavljencem čestitamo za praznik in jim želimo še dolgo življenjsko pot v zdravju in zadovoljstvu.

Uredništvo

Udeleženci mednarodnega simpozija o avtoelektrični opremi.

VELIKO NOVOSTI NA VELESEJMU V HANOVURU

Nekateri predstavniki našega podjetja smo si ogledali letošnji industrijski velesejem v Hannoveru. Namen našega obiska je bil, da se seznanimo z najnovejšimi dosežki in pridobitvami predvsem tistih industrijskih področij, ki zanimajo naše podjetje. No, to priložnost smo tukaj imeli, saj hannoverski sejem slovi kot eden največjih, če ne sploh največji velesejem na svetu.

Težko je z nekaj besedami označiti, kaj vse tu razstavljajo. To je velesejem najrazličnejših obdelovalnih in gradbenih strojev, transportnih naprav, tehnoloških procesov v različnih industrijskih vejah, kontrolnih in merilnih instrumentov, elektrotehnike, gradbeništvu in končno tudi nekaterih potrošnih izdelkov. Nas so seveda zanimala še posebno področja, ki se tičejo obrata avtoopreme. Zato smo si najprej ogledali vse, kar je v zvezi z obdelavo, čiščenjem in zaščito površine.

Zelo zanimivo je bilo ultrazvočno čiščenje, ki daje v primerjavi s starejšimi načini čiščenja precej boljše rezultate. Bistvo ultrazvočnega čiščenja je, da se elektromagnetno valovanje preko vibracijske glave prenese na tekočino in s tem na mehanični način odstranjuje nečistoče tudi iz najbolj nedostopnih mest, kar s prejšnjimi načini — s kroglicami in krtačenjem — ni bilo mogoče.

Pri več znanih firmah smo si ogledali avtomatizirane linije za galvanizacijo. Linije so povsem avtomatizirane, tako da se v začetku samo nastavi program (temperature posameznih kopeli, čas namakanja), nato pa se po tem programu proces nemo-teno odvija.

Natančno smo si ogledali še razstavo merilne tehnike. Predvsem so

nas zanimali instrumenti za merjenje hrapavosti površin. Zasledili smo več izvedb teh naprav in sicer enostavnejše, brez regulatorja — za medfazno kontrolo in popolnejše za vhodno kontrolo pločevine.

Veliko zanimivega je bilo videti tudi v oddelku transportnih naprav in skladišč. Posebno nas je navdušilo pretočno skladišče, ki bi bilo primerno tudi za naš obrat AE. To je večnadstropno regalno skladišče z vozički na tirih, ki so rahlo nagnjeni (proti ekspedite). Vskladiščenje torej opravljajo na eni strani, odpošiljanje proizvodov pa na drugi. Tako ni možno, da bi kak artikel ostal za več tednov ali mesecev vskladiščen, ampak odpošiljanje povsem sledi vskladiščenju. To je v sedanjem času, ko proizvode opremljamo z datumi proizvodnje, precej važno. Poleg tega smo si na hitro ogledali še sejem orodij, pnevmatike in hidravlike ter gradbeništvu. Zanimivo pri gradbeništvu je, da cement in opeka počasi izgubljata svoj pomen. Vse več je boljših in cenejših materialov in načinov gradnje. Posebno nas je zanimala izvedba sten za gradnjo tovarniških hal ali drugih podobnih zgradb. Iz obeh strani je profilirana plastificirana pločevina, vmes pa je kot izolacija poliuretanska pena. Take stene niso samo praktične in poceni, ampak so tudi lepega videza.

Sejem je bil res zelo zanimiv in koristen, škoda je le, da smo imeli tako malo časa, saj smo zaradi velikosti velesejma prav gotovo spregledali marsikatero zanimivost. Namen ogleda pa je bil dosežen, saj smo si poleg zanimivosti, ki se tičejo našega podjetja, ustvarili še splošen pregled nad dosežki v tehniki v svetu.

Gamberger Danijel, dipl. ing.

Interpack je specializirana razstava embalaže ter strojev in naprav za embaliranje. Že po pravilu jo prirejajo vsako drugo leto, in sicer v zahodnonemškem mestu Dieseldorfu. V bistvu Interpack predstavlja najnovejše dosežke s področja embalaže in njene tehnologije.

Naše podjetje je že v preteklosti po svojih predstavnikih redno obiskovalo to razstavo ter na ta način poskušalo držati korak z razvojem embalaže in njene tehnologije na mednarodni sceni.

Za ogled razstave Interpack 73 je bila letos določena nekoliko šibkejša skupina razvojnikov v postavi: Janez

Največji proizvajalec pločevinaste embalaže v Zahodni Nemčiji in drugi v Evropi — Schmalbach — se je po našal kot prvi proizvajalec na svetu s konzervnimi dozami s pokrovi za lahko odpiranje iz bele pločevine.

Francoska firma Cebal je razstavljala poseben sistem konzervne doze iz bele pločevine za lahko odpiranje.

Ameriška firma Alcoa je kot svetovni proizvajalec aluminija, razstavljala predvsem razne vlečene doze iz Al. pločevine in aluminijaste doze za pijače, izdelane po posebnem načinu istiskavanja, s pokrovi za lahko odpiranje, ki se v zadnjem času zelo močno uveljavljajo tudi na evropskem tržišču.

»Interpack 73«

Smrajc, Alojz Potočnik, Tomaž Maver, in Adolf Majnik.

Pot od Ljubljane do Dieseldorfa, dolga več kot 1000 km, smo spričo dobre volje in predvsem dobrih cest premagali že prvi dan. Primerno spočiti smo si v naslednjih dveh dneh ogledali vse, predvsem za Saturnus in njegovo prihodnost zanimive eksponate. Premalo je prostora, da bi opisali sleherno posebnost. Že uvodoma pa moramo povedati, da so bile najmočnejše zastopane prav domače firme iz ZRN.

Od vrsti embalaže je bila izredno močno predstavljena skupina plastične embalaže, oziroma stroji in naprave za polnjenje in pakiranje raznih proizvodov v raznovrstno plastično embalažo. Vse pogosteje in bolj množično pa se pojavlja tudi razna embalaža iz aluminijaste folije za gotova jedila, namensko prirejena za današnje življenje.

Med pločevinasto embalažo in stroji za izdelavo te embalaže je še posebno vredno omeniti naslednje:

Zahodnonemška firma Fricke und Nacke je razstavljala večje količine raznih koničnih veder in hobokov, pa tudi konične štirioglate kante z raznimi izlivnimi gri.

Firma Karges Hammer se je predstavila z modernim bodymakerjem Ø 73 z zmogljivostjo 450 kosov v minuti in z novimi dvojnimi krožnimi škarjami s posebnim vlagalcem plošč in izlagalcem platin.

Poleg že naštetih so sodelovale še firme, ki izdelujejo razne varilne stroje, kot Soudronic in Danish Welder z avtomatskim strojem za varjenje obodov, strojem za varjenje pritrdilcev na doze ter strojem za izdelavo in montažo polkrožnih ročajev na doze.

Vsega, kar smo videli, nismo mogli napisati, bomo pa koristno uporabili pri našem vsakodnevnem delu.

Menimo, da je bil obisk sejma, ki daje sliko razvoja embalaže, na sploh koristen, in da ga je potrebno obiskovati tudi perspektivno.

Smrajc Janez

Izdelki delovne enote embalaža, ki s svojim širokim asortimanom nudijo kupcu široko izbiro in kakovost.

Razstavljamo doma in na tujem

V našem podjetju oziroma njegovi komercialni politiki že nekaj let nazaj opažamo težnjo po razstavljanju na tujih sejmihi.

Tako bomo v naslednjih letih opustili nekaj domačih sejmov, predvidena sredstva za sejmske prireditve pa uporabili za razstavljanje v tujini. Še naprej pa bomo sodelovali na Zagrebškem velesejmu, ki je še vedno najpomembnejša sejmska prireditev v državi.

Ta pojav je moč preprosto razložiti tako, da smo s prehodom na enkratno, v večji meri celoletno, nekje pa tudi dolgoročno prodajo, odpravili

potrebo po sklepanju pogodb na sejmihi. Tako postaja naše sodelovanje na sejmihi predvsem informativno. Na domačih sejmihi seznanjamo poslovno javnost, obiskovalce in kupce z novostmi, prav tako pa so sejmske prireditve še vedno odlična priložnost za poslovna srečanja.

Letos smo, na primer, hkrati z razstavljenim programom avtoelektrike prikazali tudi novo komercialno embalažo za izdelke avtoelektrike. Med kupci je ta embalaža vzbudila izredno zanimanje, pa tudi likovno rešitev so sprejeli zelo ugodno. Zanimivi so bili ob tem pogovori, kaj kupci po

vedbi te embalaže še pogrešajo. Odgovore bi lahko strnili v skupno ugotovitev: navodila za montažo, prospekte. Ti odgovori nas tako obvezujejo, da to vprašanje rešimo do naslednjih sejmskih prireditev.

Pri razstavljanju našega programa kovinske embalaže smo se odločili za skupno razstavljanje s podjetjem MGK z Reke. Vsem domačim kupcem se po podpisu pogodbe o sodelovanju med podjetjima želimo predstaviti kot dobavitelji največjega proizvodnega programa kovinske embalaže v državi. Tako bomo letos na jesenskem ZV na

enem mestu skupno prikazali program, ki obsega od embalaže za ribjo industrijo, embalažo za mesno predelavo, za industrijo sadja in zelenjave, različne pokrovice, plastično embalažo, vedra in hoboke ter končno tudi domače LO konzerve iz skupnega proizvodnega programa. Nekaj pomembnih novosti pričakujemo do jeseni tudi v programu avtoelektrike in sicer halogenske meglenske, ki že zdaj vzbujajo zanimanje pri naših kupcihi.

Za inozemske sejme, oziroma za razstavljanje na zunanjih sejmihi je moč trditi, da so razen tega, ko vedno bolj pridobivajo na pomenu, cenejši od razstavljanja doma. Tudi to je moč razložiti preprosto: za vsako razstavljanje zunaj še vedno ne plačujemo polne cene razstavljanja, temveč smo deležni neposrednega ali posrednega subvencioniranja od Zvezne gospodarske zbornice pri namenu razstavnih prostorov.

Zvezna gospodarska zbornica je pred več leti ustanovila posebno organizacijo, svoj organ, ki organizira in podpira razstavljanje jugoslovanskih podjetij v inozemstvu. Zato tudi vsako naše sodelovanje v tujini vključuje sodelovanje z Jugoslavija Publicom, pa čeprav mnogokrat ne razstavljamo samostojno, temveč le preko posrednikov — izvoznikov. Interes izvoznikov pa je vedno večji, da v okviru svojih stojnih razstavljajo čimveč izdelkov podjetij, za katere izvažajo. Samo tako se lahko pred množico razstavljalcev predstavijo kot pravi izvozniki. Vedno bolj naši iz-

vozniki opuščajo staro prakso, ko so razstavljali »prazen prostor« in »napise« ter »prospekte«. V letošnjem letu smo razstavljali v tujini na tradicionalnih sejmihi, predvsem v državah, kamor že izvažamo, oziroma bi želeli še več izvažati. V prihodnje se bomo morali odločiti še za nekaj sejmskih prireditev v svetu.

Tako smo se letos odločili sodelovati na jugoslovanski razstavi embalaže v Budimpešti. Namen te razstave bo prikazati madžarskemu tržišču jugoslovanske izvozne možnosti s področja embalaže. To tržišče postaja tudi za naše podjetje zanimivo iz več razlogov: zaradi neprevelike oddaljenosti in načina plačevanja. Razstava bo zaprta tipa, namenjena samo stvarnim strokovnikom ter strokovnim in znanstvenim inštitucijam. Sodelovanje na tej prireditvi bo prvi večji samostojni nastop našega podjetja v inozemstvu s programom kovinske embalaže. Jugoslovanska razstava embalaže bo predvidoma v mesecu novembru, potem ko je bila na željo prirediteljev na Madžarskem prestavljena iz meseca junija na letošnjo jesen. Ob razstavi se bo po predvidevanjih organizatorjev vzporedno odvijal še simpozij o uporabnosti sodobnih vrst embalaže. Pričakujemo, da bodo organizatorji za referente na simpoziju povabili tudi strokovnjake našega podjetja.

Veliko več o tem bomo lahko prebrali v GS že v jeseni, ko bodo vse te prireditve že za nami.

Roman Kokalj

Vpliv embalaže na zdravstveno neoporečnost živil

Povzetek iz referata na posvetovanju »O 73« v Beogradu.

Z 8. 1. 1973 je začel veljati Zakon o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne porabe. (Službeni list SFRJ št. 71/72). S tem zakonom se tretira zdravstvena neoporečnost živil, ki zajema higiensko neoporečnost, kakor tudi neoporečnost sestave živil, ki imajo vpliv na biološko vrednost živil (člen 3. st. 2). Živila, ki ne vsebujejo s predpisi določenih količin hranljivih snovi, kar seveda zmanjšuje biološko vrednost, (člen 6) imajo nepravilen sestav.

V dobi industrijske proizvodnje živil ima embalaža poleg ostalih funkcij zelo važno vlogo, da ohrani zdravstveno neoporečnost živil. To lastnost živil mora embalaža vzdrževati od skladiščenja, preko transporta do končnega potrošnika. Zato mora imeti taka embalaža določene kvalitete v vseh pogledih.

Kakšna naj bo embalaža, ki bo imela vse te odlike je določeno z Osnovnim zakonom o zdravstvenem nadzoru nad živilmi, ki je bil izdan 1965 leta (IX), ali drugače, vsa embalaža za živila je pod zdravstvenim nadzorom. Z zakonom je določeno, da material — embalaža za pakiranje živil, ki pride neposredno v stik z živilmi, ne sme vsebovati zdravju škodljivih snovi, oziroma snovi, ki bi kvarno vplivale na sestavo živil. Z zakonom je tudi določeno, da mora biti embalaža, ki je v neposrednem stiku z živilmi, obarvana z barvami, ki so dovoljene s posebnimi predpisi.

Nadzor nad embalažo ni organiziran sistematično, ker so take analize zelo drage,

pa tudi ustanov, ki so za to usposobljene, je malo.

To je tudi eden izmed razlogov, da je poostrena odgovornost proizvajalcev oziroma potrošnikov embalaže po določenih zakona o zdravstveni neoporečnosti živil ter predmetov splošne porabe. Na osnovi pooblastil iz tega zakona se pripravljata izdaja predpisov o minimalnih pogojih kvalitete in higienske neoporečnosti živil in predmetov splošne porabe.

Izdaja teh predpisov bo dala proizvajalcem surovin za embalažo in embalaže nove naloge posebno v pogledu vpliva embalaže na biološko vrednost živil. Laže je doseči pogoje za vzdrževanje higienske neoporečnosti živil kot za ohranitev biološke vrednosti, zlasti v odnosu na vsebino vitaminov.

Ker v vsem družbenem razvoju vse bolj težimo k razvoju notranje kontrole in odgovornosti proizvajalca pred potrošnikom, je z novim zakonom o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne porabe določena vrsta novih ukrepov.

Po osnovnem zakonu o zdravstvenem nadzoru živil, se smatra za gospodarski prekršek uporaba materiala za pakiranje, ki pride v neposreden stik z živilmi in vsebuje zdravju škodljive snovi. Za tak prekršek je predvidena kazen 10.000 do 50.000 dinarjev za podjetje, za odgovorno osebo pa do 1.000 dinarjev.

Za prekršek se smatra uporaba barv, ki niso dovoljene za materiale za pakiranje, se pravi za embalažo.

Za prekršek se smatra tudi to, če so dodana osnovnemu materialu za pakiranje kateroli sredstva, ki niso dovo-

ljena ali če proizvodnja embalaže ne izpolnjuje pogojev iz pravilnika o kvaliteti. V takih primerih je predvidena kazen za podjetje do 1.000 dinarjev, za odgovorno osebo pa do 200 dinarjev.

Po zakonu o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne porabe se smatra za gospodarski prekršek: izdelava in prodaja embalaže, ki je iz takih surovin, ki higiensko ne ustrezajo — se pravi: prisotnost strupenih snovi, prisotnost snovi v takih količinah, ki so lahko zdravju škodljive, barvanje z barvami ali uporaba sredstev za konzerviranje, ki niso dovoljena; prevelika količina barv ali sredstev za konzerviranje kakor tudi uporaba materialov za pakiranje, ki škodljivo vplivajo na sestavo in druge lastnosti živil (duh, okus, izgled, mikrobiološka, kemična in fizikalna svojstva živil).

Za ta prekršek se določa kazen od 20.000 do 200.000 dinarjev za podjetje ali TOZD in od 500 do 6.000 dinarjev za odgovorno osebo.

Cilj vseh teh predvidenih sankcij je povečati odgovornost proizvajalcev — podjetij, kakor tudi posameznikov v podjetjih, ki so odgovorni za kakovost proizvodov. Tako lahko potrošnik pri nakupu embalaže zahteva od proizvajalca določeno garancijo. Pri ugotavljanju slabe kvalitete pri že uporabljeni embalaži nosi odgovornost tako potrošnik embalaže kot proizvajalec. Seveda pa se zategadelj zmanjša odgovornost proizvajalca, ker je embalaža pod nadzorstvom od osnovnih surovin do prodaje in porabe. Tak način omogoča boljše odnose med proizvajalcem in kupcem embalaže.

Vito Poljanec

DIETIČNE HRANE NE BO!

Dobro organizirana prehrana v podjetju je eden izmed pomembnih dejavnikov, ki vplivajo na delavca, da se pri delu dobro počuti; s tem pa se povečuje njegova delovna sposobnost.

V zadnjem času so nekateri člani kolektiva izrazili željo, da bi v kuhinji pripravljali tudi dietično hrano, zato smo se z vodstvom menze pogovorili o tem, ali je mogoče ustreči želji delavcev, ki bolujejo za različnimi boleznimi in so potrebni dietične hrane. Kljub zaposlenosti kuhinjskega osebja smo dobili ugoden odgovor.

Začeli smo akcijo. Pripravili smo kratek vprašalnik, ki ga je imel vsak zainteresirani priložnost izpolniti v desetih dneh.

Za dietično hrano se je prijavilo samo 10 delavcev. Zategadelj kljub najboljši volji tako majhnemu številu zainteresentov ni mogoče ugoditi in posebej kuhati zanje.

Tako majhno zanimanje za dietično hrano dokazuje, da v naši menzi pripravljajo primerno hrano. Obenem lahko ugotovimo, da ta hrana ni nikoli postana in da je pripravljena na olju.

Branka Končan

Samoupravna in politična aktivnost

PREGLED SEJ SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Delavski svet podjetja se je sestel 28. marca na izredno sejo, na kateri se je obravnavala problematika družbene prehrane ter v zvezi s tem sprejeli oziroma so se odločili za višje cene obrokom malic. V točki razno pa so obravnavali vprašanje regresa, in še nekatera druga vprašanja.

● 19. 4. 73 je bila 7. seja delavskega sveta v letošnjem letu. Člani so razpravljali o poslovanju podjetja v prvem tromesečju leta 1973 ter v zvezi s tem sprejeli nekatere zadolžitve za posamezne službe; razpravljali so o spremembi nadomestila za prvi tri dni bolezenskih izostankov ter sprejeli sklep, da se to nadomesilo poveča iz 50 % na 80 %, medtem ko za nadaljne bolezenske izostanke ostane nadomestilo nespremenjeno. Razpravljali so še o programu informativne službe za leto 1973 ter izvolili novega člana odbora za informiranje tov. Primožič Ivana, ker je bilo eno mesto izpraznjeno (odhod iz podjetja). V 4. točki dnevnega reda pa so potrdili predlog oz. sprejeli sklep, da se izplača regres v višini 400,00 din kot akontacija, na naslednji seji pa se bo obravnavalo ali se bo izplačal regres v višini kot ga dovoljuje samoupravni sporazum.

● 21. 5. 73 je bila naslednja seja delavskega sveta, na kateri so obravnavali poročilo o samoupravnem sporazumu s kupci, problematiko odbora za tehnično varnost in požarno zaščito ter problematiko službe varstva pri delu. Na tej seji so tudi dokončno sklenili, da se izplača regres v celoti, to je v višini, ki ga dovoljuje samoupravni sporazum — 600,00 din.

● 6. 7. 73 pa je delavski svet podjetja obravnaval

predlog sprememb pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in to za najnižje grupe. Vsem grupam — to je do sedme — se je zvišalo število točk in s tem v zvezi tudi osebni dohodki. Ti dohodki bodo višji približno za 5 %. Korigirani pravilnik je naslednji:

2 grupa	100 točk
3 grupa	105 točk
4 grupa	110 točk
5 grupa	115 točk
6 grupa	119 točk
7 grupa	122 točk

Ta predlog je stopil v veljavo s 1. 7. 1973 dalje!

Na tej seji so sprejeli tudi finančni plan za družbeni standard in rekreacijo v višini 4.710.849.— din za leto 1973. Sprejeli so tudi sklep, da bo podjetje Saturnus financiralo družbeni standard v občini Moste-Polje oziroma bo pristopilo k samoupravnemu sporazumu med delovnimi organizacijami v občini Moste-Polje, katera bodo po svojih finančnih zmoglostih financirale družbeni standard. Naše podjetje bo k temu sporazumu pristopilo ko bodo izpolnjeni določeni pogoji: ko bo podan 5-letni perspektivni plan družbenega standarda v občini in ko bo imelo naše podjetje v tem samoupravnem sporazumu svojega predstavnika, kateri bo poročal kam in kako so se porabila določena finančna sredstva. Sprejeli so še en pomemben sklep in sicer, da se podjetje Saturnus strinja z najetjem kredita pri Ljubljanski banki pod pogoji, ki so navedeni v konverziji kratkoročnih kreditov.

● 19. 7. 73 pa je delavski svet razpravljalo o poročilu k investicijskemu programu za leto 1973, prisotni člani so bili seznanjeni o poteku akcije za uresničitev ustavnih amandmajev; pot točko razno pa so obravnavali nekatera druga vprašanja.

Obiskani izleti delovnih enot

Pričeli so se prvi izleti po delovnih enotaht. Ljudje se mnogoševilno prijavljajo in udeležujejo teh izletov, ki so zelo zanimivi že po vsebini in izbiri kraja tako, da se že zelo razvijajo človek ne more pritoževati. Prvi v letošnjem letu so se opogumili fantje iz delovne enote vzdrževanje in delavnic, ki so začeli sezono izletov s svojim piknikom v Peklu.

Embalaža — zgornji oddelek je odšla na izlet kar s 97 člani, in sicer v Ankaran. Prijetna morska voda in sonce sta vsem dala novih moči. Vsi se še sedaj radi spominjajo nepozabnih skupnih urih ob morju.

Avtooprema se je tudi vnela za morje, toda odločili so se za Fieso. Kar 46 članov je razigrano močilo svoje ude v mlačni vodi Jadrana.

Vsem delovnim enotam priporočamo, da naj pri načrtovanju izleta pridejo pravočasno do referenta za rekreacijo in tako uredijo formalnosti okoli avtobusov, malic in drobnih športnih rekvizitov.

ODBOR ZA GOSPODARSKA VPRAŠANJA

je imel skupno sejo operativnega vodstva in odbora za gospodarska vprašanja dne 26. 3. 73, na kateri so obravnavali predlog sklepov zadnjega poslovnega odbora Saturnus — MGK Rijeka, ki je bil 21. 3. 73. Do tega sestanka je prišlo vsled povišanja cen pločevine, povečane carinske stopnje in zaradi zadnje devalvacije dinarja, kar je skupno znašalo kar 26 %. Na tej seji so bili sprejeti določeni sklepi. O tej problematiki je bilo že tudi pisano v »Glas Saturnusa«.

● 3. 4. 73 na tej seji se je obravnavalo poslovno poročilo za tekoči mesec in določili so vrednost obračunski točki, v točki razno pa je bil sprejet sklep, da se naj pristopi k izdelavi pravilnika o tehničnih izboljšavah in inovacijah. O tem vprašanju naj razpravljajo tov. Verčko ing. Lovro, Čakš Marjan in tov. Primožič Ivan.

● 8. 5. 73 se je obravnavalo poslovno poročilo za prvo tromesečje letošnjega leta ter določili so vrednost točke za mesec april.

● 20. 6. 73 je bila naslednja seja, na kateri so obravnavali pregled rezultatov dela v prvih petih mesecih, sprejeli so sklep o formiranju priprave dela v tiskarni, sprejeli so sklep, da se predlaga DSP in potrditev da podjetje »Saturnus« prispeva denarno pomoč za delovno akcijo »Kozje 73« in sicer za graditev vodovoda 30.000 din, za vzdrževanje delovnih brigad pa 5.000 din. Člani odbora so še pregledali poročilo o službenih potovanjih v inozemstvo za obdobje marec—maj 1973. Na tej seji je tov. Deisinger Janez tudi obrazložil rebalans investicijskega plana za leto 1973.

KOMISIJA ZA NORME

se je sestala na svoji redni seji dne 5. 4. 73, na kateri so določili maso za izplačilo premij za mesec marec 1973.

● 7. 5. 73 so se ponovno zbrali in ravno tako na podlagi finančnih rezultatov določili vrednost oziroma maso za izplačilo premij za mesec april 1973.

● 1. 6. 73 pa so obravnavali izplačila po ekonomskih normativih ter v zvezi s tem sprejeli sklep, naj se pripravi do prihodnje seje gradivo, iz katerega se bo videlo, kako deluje letošnji pravilnik o EN. Določili pa so izračun povprečnih norm za režijske delavce.

● 6. 6. 73 so ugotovili, da letošnji pravilnik o delitvi EN deluje v redu, nakar so določili še maso za izplačilo premij za mesec maj 1973.

ODBOR ZA INFORMIRANJE

20. 6. 73 je imel svojo redno sejo, na kateri so prisotni člani razpravljali o problematiki s področja informiranja.

ODBOR ZA TEHNIČNO IN POŽARNO VARNOST

se je sestel 21. 6. 73, na kateri so člani razpravljali o problemih s tega področja, vendar ker niso prišli do enotnih stališč oziroma sklepov, so to sejo prestavili.

ODBOR ZA DRUŽBENI STANDARD IN REKREACIJO

je imel 4. redno sejo dne 8. 5. 73, na kateri so obravnavali vprašanje počitniških domov, dotacijo športnemu društvu in o ustanovitvi sveta potrošnikov menze.

5. seja tega odbora je bila 18. 5. 73, na kateri so potrdili predloge oziroma sklepe stanovanjske komisije v zvezi z dodelitvijo kreditov in stanovanj. V točki razno so razpravljali še o nekaterih drugih vprašanjih s področja družbenega standarda.

● 11. 6. 73 je bil skupni sestanek komisije za rekreacijo in odbora, na kateri so obravnavali finančni plan za leto 1973 in sicer o družbenem standardu in rekreaciji ter odobrili novo dotacijo ŠD »Saturnus«.

● 3. 7. 73 je bila 7. seja odbora v letošnjem letu, na kateri so pregledali plan sklada skupne porabe za leto 1973; obravnavali so predlog za družbeni standard občinske skupščine Moste-Polje ter v točki razno spremenili predvideni znesek 35.000 din za »Kozje 73« v 25.000 din, ker se bo znesek din 10.000 nakazal za nakup rentgena v bolnici »Petra Deržaja« v Ljubljani. V tem primeru bodo imeli naši delavci prednost pri nujenju tovrstnih uslug. Člani so bili tudi seznanjeni, da je zadeva okoli doma »Bohinjka« na Voglu končno urejena in bo naše podjetje prejelo 87.000 din, za katere meni odbor, da se

naj uporabijo za družbeni standard.

ODBOR ZA DELOVNA RAZMERJA IN IZOBRAŽEVANJE

● 4. 4. 73 je bila 2. redna seja odbora, na kateri so obravnavali poročilo o dopustih za leto 1972, obravnavali so poročilo o delu grupe za sprejem in grupe za izobraževanje, v tretji točki pa so obravnavali še posamezne probleme s tega področja.

● 3. seja odbora je bila 11. 5. 73, na kateri se je obravnavala fluktuacija za prvo tromesečje leta 1973 ter tekočo problematiko.

● 11. 6. 73 je bila 4. seja odbora, na kateri so imenovali direktorja splošnega sektorja in na kateri so določili razpis štipendij za šolsko leto 73/74, v točki razno pa so obravnavali tekočo kadrovske problematiko.

● 13. 7. 73 je bila izredna seja odbora, na kateri so se člani dogovorili o spremembi 56. člena Pravilnika o delovnih razmerjih, kateri govori o dolžini dopusta.

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH DOLŽNOSTI

je imela svojo redno 2. sejo dne 21. 5. 73, na kateri so bili obravnavani kršilci delovnih dolžnosti. Vseh skupaj je bilo sedem. Komisija jim je izrekla ustrezne kazni glede na stopnjo kršitev delovnih dolžnosti.

A. V.

Kaj je inovacijska dejavnost in kako jo delimo

V zadnji številki glasila smo v tej rubriki pojasnjevali, kaj je inovacijska dejavnost, njen pomen za tehnološki razvoj podjetja ali dežele v širšem smislu, ter glavne zadržke, da se ta še ni bolj uveljavila v Jugoslaviji ali sploh še ne v naši delovni organizaciji.

Danes bomo pojasnili, kako inventivne predloge delimo po stopnji njihove izvornosti (izumu, inovacije, racionalizacije, domisleki, koristni predlogi).

INOVACIJSKA DEJAVNOST — je skupno ime za pobude in ideje delavcev, ki predstavljajo za delovno organizacijo večji ali manjši denarni prihranek.

IZUMI — ti pomenijo novo izvirno rešitev določenega tehničnega problema in jih je moč uporabiti v dejavnosti podjetja; izum mora izpolnjevati pogoje za pridobitev patenta, določenega z zakonom.

INOVACIJE — to so rešitve, pri katerih je bilo uporabljeno novo znanje in obsegajo praviloma take tehnične ter organizacijske postopke, ki terjajo uporabo novih postopkov ter dajo dejansko nove proizvode ali kompleksne konstrukcije ali tehnološke novosti.

RACIONALIZACIJE — te pomenijo izboljšanje obstoječega delovnega procesa ob uporabi novih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s čemer se doseže večjo storilnost, boljše kakovost in prihranke pri predmetih dela in energiji, boljše izkoriščanje delovnih sredstev in podobno.

DOMISLEKI — to so predlogi ali ideje, ki niso zrele za uporabo in pomenijo le več ali manj mehanično prenašanje tehničnih dognanj ali izkušenj iz drugih delovnih organizacij ali iz strokovne literature.

KORISTNI PREDLOGI — teh ne moremo zajeti v nobeno od prikazanih oblik inventivne dejavnosti, vendar pa pomenijo za podjetje gospodarsko korist.

Rezultati stanovanjskih ogledov

Ob podpisu samoupravnega sporazuma se je naše podjetje zavezalo, da bo odvajalo 6 % od bruto OD za reševanje stanovanjskih vprašanj. Od tega je obvezno odvajati 1,5 % poslovni banki, 1,8 % solidarnostnemu skladu. Razlika v višini 2,7 % pa ostane za prosto razpolaganje podjetju pri reševanju stanovanjskih problemov delavcev.

Enak odstotek plačujejo v solidarnostni sklad vsa podjetja na območju ljubljanskih občin in imajo ob izpolnjevanju določenih pogojev tudi enake pravice. Iz sredstev solidarnostnega sklada bodo dodeljena stanovanja samo določenim kategorijam občanov in to delavcem z nizkimi dohodki, starim občanom in mladim družinam.

Tudi naše podjetje je že prijavilo za dodelitev stanovanj, ki bodo zgrajena iz sredstev solidarnostnega sklada, 14 družin naših delavcev, katerih imena so bila tudi objavljena v Biltenu. Pri nobeni družini osebni dohodek ne presega 900 dinarjev na družinskega člana, in prav tako doslej še niso imeli ustreznega rešenega stanovanjskega

vprašanja. Izbrane družine že dalj časa živijo na območju Ljubljane, kar je tudi eden izmed pogojev.

Vsi tisti, ki niso imeli ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja, so se lahko prijavili na 15-dnevni interni razpisni rok. Po končanem razpisu so se pričeli stanovanjski ogledi.

Komisija, ki je hodila po terenu, je bila sestavljena iz dveh oziroma treh stalnih članov. Prav to pa je omogočilo, da ni bilo različnih mnenj pri ocenjevanju razmer, v katerih živijo ljudje, ki smo jih obiskali.

Posamezniki so bili obveščeni o dnevu in uri obiska. Le tako smo jih v navedenem času dobili doma, ker sicer komisija ne bi mogla sestaviti zapisnika in v tem primeru prošnje posameznika nebi obravnavali.

V zapisniku so bili upoštevani naslednji kriteriji:

— podatki o prsilčevih članih skupnega gospodinjstva,

— osnovni kriteriji za ocenjevanje:

— stanovanjska površina, neustreznost stanovanja,

— socialne, zdravstvene in higienske razmere prsilca ter ožjih družinskih članov, ki živijo s prsilcem.

— pri dodatnih merilih smo upoštevali:

— mesečni dohodek na družinskega člana, višino lastnih sredstev, ki jih je posameznik pripravljen prispevati pri reševanju svojega problema,

— čas zaposlitve v podjetju,

— priznana udeležba v Narodno osvobodilni borbi, — delovno mesto itd.

Navedeni kriteriji so bili točkovani po enotnem točkovnem sistemu.

Posamezniki, ki so se odločili za nakup stanovanja, gradnjo ali adaptacijo, so morali ob ogledu predložiti potrebno dokumentacijo.

Prsilce smo razdelili na tiste, ki so prosili za najemniška stanovanja, ki so šli v nakup stanovanj, nadalje na prsilce, ki preurejajo stanovanje, želijo zamenjave in gradnjo. Na koncu so ostali prsilci, ki jih bomo obravnavali v letu 1974-75, ker trenutno nimajo sproščenih lastnih sredstev, ki jih namensko vlagajo v banki.

Na razpolago je bilo manj sredstev za razdelitev, kot je bilo zahtevkov v prošnjah, zato je bilo sklenjeno, da se bodo posojila dodeljevala samo za najnujnejša dela. Vsem, ki niso imeli urejene dokumentacije, jim posojilo ni bilo odobreno. Posojila ni bilo mogoče dobiti za izdelavo fasad pri hišah, ki še niso zgrajene 5 let, za ureditev dovozov v garaže, za izdelavo okrasnih ograj, spodnjih delov fasad, centralnega ogrevanja in za preurejanje kopalnic in stanovanj, ki že v sedanjem stanju zadoščajo potrebam prsilcev.

Skupaj je bilo opravljenih 211 stanovanjskih ogledov.

TABELA 1 — Namen koriščenja posojila in število prsilcev, ki jim je bilo odobreno oziroma neodobreno zaproseno posojilo.

Sklep komisije

Posojilo za	odobreno	neodobreno	Skupaj
Adaptacije	4	17	21
Nakup stanovanja	15	25	40
Gradnja	23	32	55
Skupaj	42	74	116

Iz tabele je razvidno, da je skupno 116 prsilcev, ki so prosili za posojila, kar 21 takšnih, ki bi želeli preurediti stanovanje. Stanovanjska komisija je le 4 prsilcem odobrila posojila v višini 20.000 dinarjev, 17 prošelj pa zavrnila. Zavrnjeni niso imeli ustrezne dokumentacije, oziroma adaptacije po mnenju komisije niso bile nujne.

Za nakup stanovanj se je v letošnjem letu odločilo kar 40 članov kolektiva. Od tega je bilo 15 prsilcev takšnih, ki so imeli že podpisane kupoprodajne pogodbe, kar 25 prsilcev pa ni imelo potrebne dokumentacije.

Največ prsilcev se je odločilo za gradnjo, saj jih je

skupaj 55. Med njimi je bilo 23 posameznikom posojilo odobreno, 32 prsilcem pa komisija ni mogla ugoditi.

Skupaj je komisija odobrila posojilo 42 članom, 74 prsilcem pa zaprosena vsota ni bila odobrena.

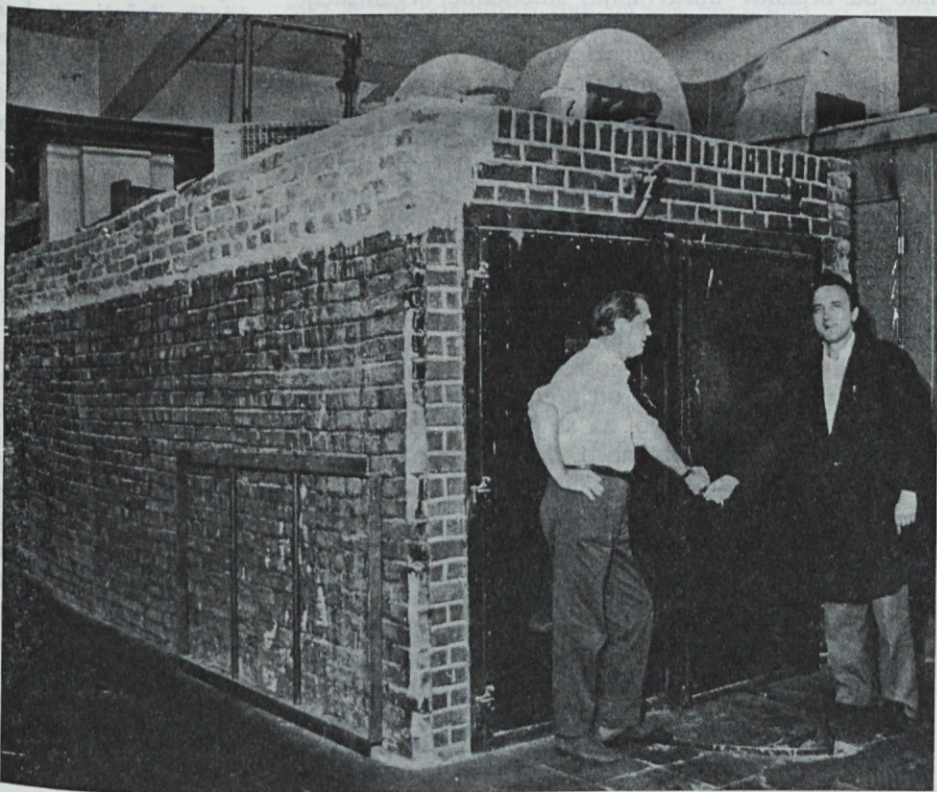
Prsilcev, ki so prosili za najemniška stanovanja, je skupaj 58. Za zamenjave se je odločilo 9 posameznikov. Tistih, ki so oddali prošnje, pa so med tem že sami rešili problem, odstopili ali pa zapustili podjetje, je skupaj 28.

Pri stanovanjskih ogledih smo ugotovili, da so bili nekateri našega obiska veseli, nekaj pa je bilo tudi takšnih, ki bi raje videli, da jih ne bi obiskali. Nekaj članov kolektiva živi s svojimi družinami v barakah, ki so že dotrajane, in jim v zimskih mesecih grozi nevarnost, da bi se ob huj-

ših padavinah porušile. Ljudje, ki živijo v teh stanovanjih, živijo bedno življenje. V barakarskih naseljih je skupna vodovodna napeljava in sanitarije. Marsikje nimajo niti električne napeljave. Večina družin ima po dva, tri ali več otrok, ki čutijo težo stanovanjske bede. Ne morejo si privoščiti igre v stanovanjih in na dvoriščih, kot njihovi vrstniki v lepih stanovanjskih blokih.

Zavedamo se, da stanovanjski problem naših delavcev ni le njihov, temveč problem vsega kolektiva, zato je prav, da jim ga pomagamo čimprej rešiti.

Branka Končan

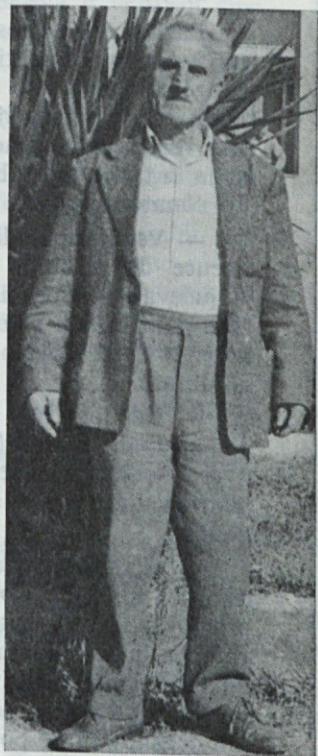
SLOVO OD ZADNJE KOMORNE PEČI — Pri razvoju povojne industrije se je med ostalim pokazala tudi težnja po litografirani embalaži. Da bi se zadovoljilo zahtevam kupcev, smo v letu 1949 obnovili tiskarno in njeno pripravo. Postavili smo in dali v pogon stroje, ki so bili v času vojne demontirani in uskladiščeni. Tako smo v dveh letih imeli v obratovanju 3 ploskovne in 3 polavtomatsko (ROTARY) stroje in 2 ročna lakirna stroja. Vsa lakirana ali litografirana ploščevina se je nalagala v posebne vozičke in sušila v komornih pečeh. Zmogljivosti so bile omejene, saj se je delo opravljalo ročno, zahteve kupcev pa so bile iz leta v leto večje. Z leti se je spreminjal tudi asortiman litografiranih izdelkov. Za ta dela so se pojavili na trgu tudi odgovarjajoči laki in barve, ki so se morali sušiti na visokih temperaturah do 200 °C. Da smo proizvodnjo lahko kvalitetno in količinsko prilagodili potrebam, smo bili prisiljeni stari način dela na starih strojih opuščati in denarna sredstva investirati v nove sodobne avtomatske linije. Tako smo ob nabavi in postavitvi novih linij izločali iz proizvodnje stare. Pred kratkim se je morala umakniti še zadnja komorna peč lakirni liniji, katero bodo v teh dneh pričeli montirati. Dolga leta uporabni stroji in komorne peči je čas tehnike prehitel in tako bomo od sedaj dalje lakirali in tiskali le še na avtomatskih linijah.

M. Kunilo

Jože odšel v pokoj

Po šestindvajsetih letih dela v našem kolektivu je odšel v pokoj Jože Meke. Vsi starejši Saturnužani se ga dobro spomnimo, kako pridno je leta in leta mojstrsko izdeloval zaboje za odpošiljanje naših izdelkov. Lahko bi rekli, da je bil v letih, ko smo zabojev še veliko rabili, skoraj več v tovarni kot pa doma. Bil je res vzgledno delaven in zanesljiv delavec — Saturnužan.

Kar težko se je sprijaznil, kljub starosti, da mora odložiti kladivo. Bil pa je ganjen ob pozornosti sodelavcev, ki so mu jo izkazali ob slovesu. Prosil nas je, da objavimo njegovo zahvalo sodelavcem za pozornost in iskrene želje kolektivu, da bi še naprej uspešno rastle in deloval.

Stališča in program dela sindikata

Občni zbor OOS »Saturnus«, ki je bil dne 1. marca 1973, je opozoril na nekatere slabosti in pomanjkljivosti v podjetju.

Razprava je pokazala, da se člani kolektiva v veliki večini zavedajo pomena stabilizacijskih ukrepov in da bo zato treba vložiti v bodoče delo kar največ naporov, da bi vzdržali in dosegli zaželene uspehe, ki nam jih ti ukrepi narekujejo.

1. INFORMIRANJE

Pogoj za dejavno vključevanje zaposlenih v samoupravljanje in sprejemanje samoupravnih odločitev je dobra obveščенost vseh delavcev. Le dobro obveščен delavec lahko razpravlja o zadevah in na podlagi tega tudi odloča. Od že obstoječih oblik obveščanja (Glas Saturnusa, Bilten), je treba razvijati še druge oblike informiranja — razgovori in sestanki po delovnih enotah.

Zato je potrebno:

— Vse zaposlene v kolektivu moramo o vseh pomembnih odločitvah, uspehih in težavah informirati tudi na delovnih sestankih po delovnih enotah in to po potrebi ali vsaj enkrat mesečno.

— Nosilec skrbi te naloge naj ne bo le direktor obrata, temveč obvezno tudi organ upravljanja DE in sindikalno vodstvo v DE. Taka združena skrb bo tako nalagala tudi OOS v podjetju oziroma v pododborih, da skrbi za dobro obveščенost svojega članstva in za neposredne stike pri reševanju nalog in zahtev.

— V primerih, da bi to zanemarjali, menimo, da naj bo prav sindikat (OOS in pododbor) nosilec akcije rednega sklicevanja sestankov.

— Vsak sestanek naj bo dobro pripravljen, jedrat, z vsebino sestanka pa mora biti seznanjen poleg organa upravljanja in strokovnega vodstva tudi sindikalni organ. Če pa daje pobudo za sestanek sindikalna organizacija, mora le-ta seznaniti z vsebino prej omenjena organa.

— Da bi lahko ocenili uresničevanje sprejetih sklepov, morajo za to zadolženi na takih sestankih zaposlenim poročati, kako so naloge opravljene ali zakaj niso opravljene. Izkušnje kažejo, da so delovni sestanki, posebno, če se obravnava važna tematika, dokaj kvalitetnejši in neposrednejši, če jih sklicujemo v delovnih oddelkih. Zato menimo, da naj postane ta metoda sklicevanja sestankov obvezna.

2. JAVNOST DELA

Razvijanje javnosti dela je do neke mere prisotno tudi v našem kolektivu. Prav zato mora biti ena od nalog in to ne samo organov upravljanja, temveč tudi sindikalne organizacije, da razvija in približa javnost dela vsakemu posamezniku, da bi odvrnili vsa sumničena in tako utrjevali zaupanje v odločitve.

Smatramo, da je potrebno:

— Vsi člani sindikata, sindikalno vodstvo od konference do sedanjih pododborov se morajo aktivno vključevati v akcije in razprave in s tem pomagati pri vseh pomembnih odločitvah, da jih ne sprejema le ozek krog, temveč morajo biti domena celotnega kolektiva ali obrata.

— Ker je OOS sestavni del samoupravljanja v podjetju ali obratu (v bodoče TOZD) mora biti le-ta v vseh odločitvah seznanjena, da jih lahko prouči in tako uveljavi svoja stališča in pravice iz samoupravljanja.

— Člani vodstva OOS in ostali njeni člani ne morejo biti klicani na odgovornost za pobude, stališča ali predloge, ki se nanašajo na položaj človeka v duhu varstva in razvijanja samoupravnih pravic. Zato želimo, da člani kolektiva dajejo konstruktivne predloge, pobude in stališča preko sindikalne organizacije oz. njenih organov in ne po raznih kotih.

3. ODSTRANJEVANJE NEGATIVNIH POJAVOV V GOSPODARSKI SITUACIJI PODJETJA:

Trenutna gospodarska situacija znotraj in zunaj delovne organizacije v duhu pisma predsednika Tita in Izvršnega biroja ZKJ nam narekuje, da se brezkompromisno vključimo v boj za uresničitev gospodarskega plana, za stabilizacijo našega gospodarstva, za odstranjevanje vseh negativnih pojavov, ki motijo delovno razpoloženje in odnose. Razreševanja teh problemov, se moramo lotiti z vso resnostjo, posebno onih, ki jih lahko znotraj kolektiva rešimo sami brez posebnih materialnih stroškov. To so: delovna disciplina v širšem pomenu, ustreznost organizacija dela ob vsklajenih delovnih nalogah, izkoriščanje delovnega časa, iskanje odgovornosti tudi pri ostalih zaposlenih, ne le pri neposrednem proizvajalcu, racionalnejše trošenje materiala od reprodukcijskega do režijskega in skrb za čim manjši izmet ter manjše reklamacije.

O vsej tej problematiki je razpravljala že OOKZ, strokovno vodstvo podjetja pa tudi sindikalna organizacija. Sprejeti so bili vzpodbudni sklepi, ki pa žal ne kažejo posebne zavzetosti, da se zanje borimo kot delavec ob delavcu. Jasno nam mora biti, da nismo sklepov za odpravo naštetih negativnih pojavov sprejemali le za zunanjo javnost, temveč zase, da uresničimo in odstranimo probleme, nastale znotraj kolektiva.

Da bi OOS in člani bili soustvarjalci omenjenih sklepov je potrebno:

— Sindikalna organizacija kot družbeno politična organizacija sprejema zaključke političnega aktiva OOKZ ter se bo aktivno angažirala za njihovo uresničevanje. (Glej Bilten št. 5 13. 3. 1973).

— Da bi zasledovali sprejete zaključke za odpravo raznih negativnih pojavov, menimo, da je potrebno vsaj v dvomesečnih obdobjih analizirati uspehe ali neuspehe in ustrezno ukrepati. Nosilec akcije mora biti politični aktiv s tem, da v to delo vključi vse dejavnike od organov upravljanja, sindikalne organizacije, mladine kot strokovnih služb.

— OOS se mora angažirati tudi v tem, da ob vsaki priložnosti, ko kontaktira s članstvom, osvežuje pomen odstranjevanja že naštetih negativnih pojavov. Smatramo, da mora biti OOS pri odpravljanju negativnih pojavov sposobna poiskati v naši sredi tudi take, ki jim skupni dogovori niso mar. O takih ljudeh je potrebno javno razpravljati in zaradi hujših kršitev tudi disciplinsko nastopati proti njim.

— Zelo radi se opiramo ob raznih razpravah na visoke materialne stroške. Ob vprašanju, kje so vzroki tem visokim stroškom, lahko ugotovimo, da nanje v zelo mali meri vplivajo neposredni proizvajalci, mnogo več pa ostali dejavniki že od predelavca navzgor. Zato smatramo za potrebno, da se problematiki stroškov posveti mnogo več pozornosti, da se o njih razpravlja na oddelčnih sestankih, sindikalna organizacija pa mora pri teh razpravah aktivno sodelovati. Da bi takšen način razpravljanja dosegel svoj namen, morajo biti na voljo potrebne analize, ki naj bodo primerno izdelane in pripravljene za posredovanje na takih sestankih. Te analize naj posredujejo strokovne službe.

— Posebno skrb bo veljalo posvetiti gospodarjenju z materialom, ki je naša najmočnejša finančna postavka. Smatramo za potrebno, da moramo člane kolektiva po njihovih obratih redno obveščati o izmetu, njegovih višini in vrednosti ter o reklamacijah, ki se pojavljajo. Te podatke so dolžne posredovati odgovorne strokovne službe. Izkoriščanju delovnega časa — tu je mišljeno poleg neproduktivnega dela in hoje po obratih in pisarnah, predvsem izhajanje iz podjetja najsi bo »uradno« ali privatno. Ti izhodi kljub strožjemu režimu, ne padajo, temveč rastejo. Zato smatramo za potrebno, da mora biti sestavni del dnevnega reda delovnih sestankov, tudi prikaz izhodov in primere, ki izstopajo, obravnavati poimensko. Sindikalni delavci, ki prisostvujejo takim sestankom, naj te podatke zahtevajo, če niso na dnevnem redu.

4. NADURNO DELO

Vprašnje nadurnega dela je vseskozi prisotno na raznih razpravah, najsi bo organih upravljanja, mladi-

ni in sindikalni organizaciji. Zavedati se moramo, da veliko število nadur hromi poslovno uspešnost podjetja. V letu 1972 smo registrirali kar nad 202.000 nadur, torej več kot v letu 1971. Nadure so z zakonom prepovedane, delovna organizacija pa jih lahko uvede le takrat, če ji grozi zaradi izpolnjenih nalog velika gospodarska škoda. Ta predpisa uporabljamo v praksi bolj ohlapno, kar dokazujejo opravljene nadure.

Da bi število nadur primerno zmanjšali, menimo, da je potrebno:

— Opravljene nadure redno obravnavati na DE oz. delovnih sestankih s tem, da se imenoma navede izvrševalce, število opravljenih nadur, zakaj so nadure opravili in kdo jih je odobril. S tem želimo ustvariti javno mnenje o upravičenosti izvrševanja nadur.

— Nikakor ne more biti 15 skupina meja, do katere nekdo lahko opravlja nadure. Vsak zaposlen delavec ima pravico do plačila nadurnega dela, če mu je odrejeno. Stremeti pa je treba, da bi se to delo opravljal le v res neodložljivih primerih, kar pa mora kritično in objektivno presoditi nadrejeni, ki je pooblaščen za izdajo nalog za nadurno delo.

— Povsem nesprejemljivo je mnenje, da so nadure del rednega mesečnega zaslužka ter so ga nekateri že kar redno vzporejajo z delom plače. OOS, sindikalni pododbori in sindikalni delavci morajo biti na te pojave pozorni, da bi se v takih primerih lahko ukrepalo.

5. DELITEV DOHODA:

Znano je, da nas samoupravni sporazum obvezuje, da moramo skrbeti za izplačevanje OD, ki jih le-ta predpisuje. Postavljene osnove OD se lahko povečujejo z določenim faktorjem stimulacije, ki pa je odvisen od poslovne uspešnosti podjetja. V letu 1971 smo višino OD držali v mejah, ki jih določa sporazum, v letošnjem letu pa se pojavljajo odstopanja, na katera vplivajo tako notranji kot zunanji tokovi gibanja našega gospodarstva. Ker smo dolžni za taka prekoračevanja plačati posebne prispevke, se lahko zgodi, da bi s plačilom takih dodatnih prispevkov ogrozili lasten obstoj oz. poslovanje podjetja, saj predstavljajo ti prispevki velike dajatve. Če vprašamo, ali je prav, da prekoračujemo samoupravni sporazum o delitvi OD, moramo reči, da ne. To smatramo, da bi spričo gospodarskih gibanj in poviševanja standarda nižjih kategorij delavcev bilo potrebno samoupravne sporazume korigirati. Menimo, da ne bi kazalo spremembe izvesti linearno, temveč le za nekaj najnižjih kategorij s povišano startno osnovo. V tem vprašanju so organi upravljanja že razpravljali in prispevali k temu, da bi svoja stališča odgovornim službam in gospodarskim dejavnikom. Menimo, da bi naloga OOS, da predlaga pri svojih višjih sindikalnih vodstvih ustrezne ukrepe.

— Znotraj kolektiva razlagati članom kolektiva, kaj in kakšne posledice imajo prekoračevanje OD po samoupravnem sporazumu.

— Znotraj kolektiva oprejeti že začeto akcijo samoupravnih organov podjetja in preko strokovnih sindikatov resno zahtevati, da se sporazum korigira. Pridružujemo se mnenju in predlogom mariborskih sindikatov, da se startna osnovna najnižji grupi postavi na 1.200 din. Zato moramo prisrčno zahtevati, da se zagotovi, ker smatramo, da je taka sprememba upravičena in za najnižje kape oz. kategorije delavcev utemeljena.

6. USTAVNE SPREMEMBE IN ORGANIZIRANJE TOZD

Ustavna dopolnila, ki so bila sprejeta, zahtevajo od delovnih organizacij, da se pripravijo, da čimprej prilagodijo svojo organiziranost, delovanje v duhu izvajanja teh ustavnih sprememb.

Ena od bistvenih sprememb, ki bo v mnogočem spremenila vlogo samoupravljalca, so TOZD. Če zasledimo dosedanje dejavnosti za uveljavljanje TOZD, vidimo, da so že mnogi delovni kolektivi uveljavili samoupravnost v tej smeri. Tudi naš kolektiv čuti potrebo po marsičem, da čim prej preide na to obliko samoupravljanja. V te namene so bili že storjeni prvi koraki, ki se odražajo

v raziskovanju, analizah in pripravah osnovnih principov, ki so potrebni za organiziranje TOZD. Ves pripravljalni postopek ima namen, proučiti in zagotoviti osnovne funkcije bodočih TOZD.

Naslednji koraki k oblikovanju TOZD bodo, da se osnovnim proizvajalcem prične tolmačiti te funkcije z nalogo, da v razpravah, ki morajo biti konkretne, razumljive in odprte vsem zaposlenim, izoblikujemo take TOZD, ki bodo zagotavljali in nalagali samoupravljalcu, da kot sestavni del TOZD prevzema kolektivne odgovornosti upravljanja. Skladno s temi spremembami, bodo v bodočih TOZD OOS odigrale setavni del samoupravljanja, kar se bo odražalo v tem, da bo vsaka temeljna organizacija združenega dela imela svoj IOOS, preko katerega bodo delavci razvijali svoje samoupravne odnose.

Zato smatramo, da bi pri določilih o sindikatu v statutu TOZD morali upoštevati našeta stališča:

— Osnovna organizacija sindikata je sestavni del samoupravljanja v TOZD, prek katere delavci organizirano vplivajo na samoupravno odločanje, razvijajo svoje samoupravne odnose ter uveljavljajo svoje pravice do samoupravljanja.

— Organi upravljanja TOZD so dolžni obravnavati predloge in pobude OOS in njenih organov, ki se nanašajo na položaj delovnega človeka. Organi upravljanja morajo, če predloge OOS deloma ali v celoti zavrnejo, o tem obvestiti OOS obenem z navedbo razlogov za odklonitev.

— Organi upravljanja so dolžni o pomembnejših predlogih, ki so določeni v statutu ali drugih aktih za ureditev posameznih vprašanj, ki se nanašajo na položaj delavca, pred končnim sklepjem obvestiti OOS in predloge razumljivo obrazložiti. O stališčih OOS morajo organi upravljanja razpravljati prej, predno o takih vprašanjih dokončno odločijo. Če OOS ne odgovori do roka, lahko organi upravljanja sklepajo brez njenega mnenja.

— Organi upravljanja so dolžni v roku, ki ga določa statut odgovoriti tudi na vsa vprašanja, ki jih nanje naslovi OOS in na katera terja sindikalno članstvo odgovor.

— Organi upravljanja so se zlasti dolžni seznanjati s predlogi in pobudami OOS o vprašanjih, ki se tičejo:

a) delovnih in življenjskih pogojev delavcev ter varstvo njihovih samoupravnih pravic
b) samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov ter njihovega izpolnjevanja
c) odločanja o delitvi dohodka, upravljanja s sredstvi družbene reprodukcije in odločanja o pridobivanju dohodka

d) strokovnega izpolnjevanja delavcev in pridobivanja splošnega družbenega znanja.

— TOZD omogoča delovanje sindikalne organizacije. Skladno s statuti Zveze sindikatov Jugoslavije, Zvez sindikatov Slovenije in sindikata delavcev posameznih dejavnosti ter skladno s lastnimi pravili OOS se ta funkcija uresničuje v sistemu TOZD tako da:

a) sklicuje sestanke zaradi razprav o vprašanjih, ki zadevajo korist posameznikov ali TOZD
b) daje mnenja in predloge k statutu in drugim splošnim aktom, preden jih sprejmejo samoupravni organi

c) organizira volitve članov samoupravnih organov na vseh samoupravnih ravneh in za delegacije združenega dela ter je politični nosilec kandidatne liste za člane organov samoupravljanja, ki jo sprejmejo zbori v TOZD

d) predlaga referendum o vprašanjih, ki jih določa zakon ali statut, zahteva odpoklic posameznih članov ali kolektivni odpoklic samoupravnih organov.

— TOZD omogoča delovanje osnovne organizacije sindikata:

a) zagotavlja ji prostore za sestanke in dodatna materialna sredstva za njeno dodatno aktivnost

b) omogoča sindikalne sestanke med rednim delovnim časom, o sklicevanju takih sestankov samostojno odloča izvršni organ OOS potem, ko predhodno z vodstvom TOZD ugotovi najprimernejši čas sestanka

c) članom IOOS prizna nadomestilo osebnega dohodka za normalne organizacijske potrebe pri pri-

pravljanju akcije, če morajo pri tem zapustiti svoje delovno mesto

d) omogočajo članom TOZD, ki so izvoljeni v organe sindikata v občini, republikli in zvezi, da se lahko udeležujejo uradno sklicanih sej.

— OOS štiti svoje člane v delovnih sporih. O nameravanem prenehanju delovnega razmerja — če prenehanje ni nastopilo sporazumno, zaradi kršitve delovnih dolžnosti, oziroma po sili zakona — morajo organi TOZD obvestiti predsednika sindikata najmanj 7 dni pred sprejetjem sklepa o prenehanju dela.

7. DRUŽBENI STANDARD

Področje družbenega standarda v podjetju predstavlja tako za posameznika kot celoten kolektiv kolektivno družbeno potrošnjo, ki sicer ni izplačana v obliki OD, temveč preko različnih dejavnosti družbene skrbi za zaposlene. Ta sredstva se preko te kolektivne potrošnje porabljajo v različnih oblikah od reševanja stanovanjske problematike, družbene prehrane, regresa in letovanj, zdravstvene zaščite do rekreacije in športa. Za te dejavnosti organi upravljanja namenijo dokajšnja sredstva, kar kaže, da se zavedajo pomena dodatne pomoči in skrbi za zaposlene. Vsekakor pa se moramo istočasno zavedati, da ta sredstva ustvarjamo sami in so zato rezultat našega vsestranskega angažiranja pri doseganju dobrih poslovnih uspehov. Pri izvajanju te naloge pa mora sodelovati tudi OOS in preko svojih organov skrbeti za dosledno izvajanje nekaterih stališč pri uveljavljanju družbene skrbi za zaposlene. Zato menimo, da je potrebno:

— Ob sprejemanju bistvenih ukrepov s področja dejavnosti družbenega standarda mora o teh ukrepih ali spremembah razpravljati in sodelovati tudi OOS preko svojih organov.

— Pri sprejemanju sklepov s področja družbenega standarda mora biti vedno prisotna misel, da se zavzemamo za rešitve, ki zagotavljajo upoštevanje načela, da naj bodo te ugodnosti družbene skrbi dostopne za večino zaposlenih, še posebno v dejavnostih, ki bistveno vplivajo na ugodno počutje zaposlenih.

— Kot družbenopolitična organizacija se mora sindikat dosledno zavzemati za odpravljanje socialne diferenciacije. V primerih, če bi se le-ta pojavljala, pa mora aktivno poseči v akcijo.

— Pričakujemo, da bodo člani kolektiva s predlogi in konstruktivno kritiko pomagali preko organov upravljanja, OOS, mladine in ZK ustvarjati dobro delovno in politično vzdušje, ki bo pripomoglo k izpolnjevanju naštetih nalog.

8. KULTURNOPROSVEETNA DEJAVNOST

Že dalj časa opažamo, da v delovni organizaciji ni pravega kulturnega in prosvetnega življenja. Res je, da podjetje zelo podpira obiskovanje gledaliških predstav. Teh prireditvev se člani kolektiva v velikem številu udeležujejo, manjka pa nam kulturnoprosvetna delovanja v drugačnih oblikah, ki so včasih imele precej somišljenikov.

Zato menimo, bi bilo potrebno v kolektivu preko kulturnoprosvetne komisije, ki naj jo ustanovi OOS, poskrbeti, da bi se delovni človek razvil v vsestransko oblikovano svobodno osebnost, ki bo sposobna kritično presojati dogajanja okrog sebe in ustvarjalno sodelovati v procesih pospeševanja rasti kulturne ravnin. Zato bo potrebna trajna in široka kulturna akcija, ki naj bi odločilno vplivala na spreminjanje in potrebo kulturne rasti delovnega človeka. Naloga nove komisije bi bila:

— da prične delovati, za kar pa si mora postaviti določen delovni program,

— v kulturno akcijo je potrebno pritegovati predvsem mladino in jo angažirati ter ji pomagati pri tem delu,

— kulturna akcija naj bi bila splošno ljudsko gibanje za kulturo. Utrjevala naj bi spoznanje o pomembnosti kulture za človekovo duhovno rast.

— kar je bilo v kulturnoprosvetnem delu že začeto, bi morali prebuditi, nove pobude pa morajo najti ugodna tla za svoje uresničevanje.

— vodilna misel kulturne akcije naj bi bila: **kulturn delavec — boljši samoupravljalac!**

BORCI ZA PRAZNIK

Herojska epopeja narodno-osvobodilne vojne je polna ganljivih, a vendar za miselnost tujeja človeka skoraj neverjetnih zgodb; marsikoga je iztrgala iz njegovega običajnega okolja in ga preselila v sredo viharne dogajanja, ki je iz teh ljudi, ki so kakor na tisoče drugih, v muki in trpijenju služili svoj vsakdanji kruh, ustvarjalo sloveče

Rozman in še stotero borcev, ki so se že pred vojno borili proti krivičnemu družbenemu redu pri nas in proti porajajočemu se fašizmu v Španiji kakor tudi v domovini. Sele borba na domačih tleh, proti pohlepemu okupatorju, je te ljudi ovenčala z neminljivo slavo; s svojim herojskim ponašanjem v slovenskem vsenarodnem uporu so zaslužili

njihovem okolišu, zaslužijo pa, da bi današnji kronist zabeležil tudi njihova dejanja na stran naše najnovejše zgodovine. **To so preprosti**, skromni ljudje iz mesta in podeželja; sivolasi si še danes služijo kruh kot njihovi predniki na svoji domačiji, zadovoljni s tem, kar imajo, kajti svobodna domovina jim je zadostno plačilo za vse, kar so prispevali v NOB.

Svoboda je zlata, za njo je bilo prelite mnogo krvi; gotovo je, da kronist in zgodovinar ne bosta našla nikoli primernih besed, da bi vse trpljenje in grozote opisala tako živo, da bi bilo mogoče to prav doumeti.

Kakor povsod po domovih, tako je tudi v našem kolektivu še nekaj tistih, ki so z udeležbo v NOV prispevali svoj skromen delež k naši svobodi in temu, kar danes imamo. Žal pa se njihovo število iz leta v leto krči, kajti čas nenehno terja svoj davek. V ospredje stopa naš mladi rod, katerega vzgoji posvečamo mnogo pozornosti, zavedajoč se, da bodo ti ljudje v prihodnje čuvali to, kar smo dosegli v NOV, ter nadaljevali vse tisto, kar smo začeli.

V čast borcem, ki so padli, kakor tudi še živim — DAN BORCA — Ta dan vrednotimo njihovo delo ter opevamo svobodo, za katero so toliko žrtvovali in v kateri danes živimo človeka dostojno življenje.

Tudi družbenopolitične organizacije našega kolektiva so letos, kakor vsako leto doslej, priredile v počastitev

Sproščn klepet borcev v tišini prostranih gozdov Jelovice

dneva borca vsem bivšim borcem in aktivistom v kolektivu tovariško srečanje ob partizanski koči na Jelovici.

Srečanje je bilo kakor vedno nadvse pristrčno, saj je ob borbenih pesmih, sicer enkrat za spremembo kar z magnetofonskega traku ter delni pomoči nadarjenih pevcev odmevalo daleč naokoli. Seveda ni manjkalo tudi preizkusa v streljanju, pokalo je kot na

fronti. Ostareli strelci so pokazali, da le še niso za v staro šaro, in če bi še bilo kdaj treba prijeti za orožje, bi gotovo bili med prvimi.

Ob izmenjavi mnogih spominov, izdatnem zalogaju in dobri kapljici se je že dan nagibal k večeru, ko smo želeč si zdravja ter še mnogo takšnih srečanj krenili proti domu, k novim nalogam.

Edo Robič

komandante, vzorne terence, strah in trepet vzbujajoče maščevalce narodnega gorja. Če ne bi bilo narodnoosvobodilne vojne, prav gotovo ne bi zažlebeli v naši narodni zgodovini tudi ljudje, kakršni so bili na primer heroji: Tone Tomšič, Semič-Daki, Franc

dostojno mesto ob junakih iz dni kmečkih uporov.

Poleg teh vzornih borcev, ki jih danes pozna vsak šolarček v mestu in na vasi ter iz njih vzorov črpa novih moči za sedanjost in prihodnost, pa je še nešteto junakov, ki so znani in spoštovani le v

Ob 20-letnici prostovoljnega krvodajalstva

Letos se je izteklo 20 let prostovoljnega krvodajalstva v Sloveniji. Dvajset let humane, človekoljubne akcije, ki zajema široke množice ljudi, ki dajejo kri brez plačila — zato, da pomagajo.

Naša delovna organizacija je daleč naokrog znana po številnih krvodajalcih. Tudi letošnje akcije, bila je 9. marca, se je udeležilo 187 članov kolektiva. Ponosni smo nanje, ponosni, da je v našem delovnem kolektivu tako razvit čut solidarnosti in humanizma.

Dvajsetletnico krvodajalstva so na svoj praznik, 4. junija, krvodajalci praznovali posebno slovesno. Rdeči križ Slovenije je za ta dan priredil v Križankah slovesno akademijo. Istega dne so bile v Skupščini mesta Ljubljana razdeljene spominske plakete krvodajalcem, ki so največkrat pomagali. Plakete so dobile tudi delovne organizacije, v katerih sta zavest in pripravljenost za humanizem te vrste najbolj razvita. Med njimi je bil tudi Saturnus.

Prvega junija so se sestali krvodajalci naše tovarne na

interni slovesnosti, kjer so podelili značke za 5-kratno, 10-kratno, 15-kratno in 20-kratno darovanje krvi. Ta trenutek so izkoristili še za pogovor o izboljšavah pri organiziranju akcij.

ZNAČKE SO PREJELI:

Za 20 X: Vencelj Pavšič 22-krat, Marija Žagar 20-krat.

Za 15 in 10 X: Viktor Jamrovič, Veseljko Bosančič, Emil Ribič, Leopold Grum, Milan Curk, Marija Cvar, Ivan Grojzdek, Anton Erlah, Jože Jamnikar, Janez Keber, Milan More, Štefka Novak, Franc Osterman, Jože Špehar, Ivan Podobnik, Draško Šubic, Rezka Babnik, Gizela Bilanče, Marija Šuštaršič-Bregovnik, Jože Cerar, Janez Curk, Alojz Dimic, Rozi Dolenšek, Štefka Glavan, Jože Jager, Franc Japlj, Miroslav Kisel, Dimitrij Kobilica, Anton Kralj, Silvo Lavrič, Bernarda Longyka, Janez Pangeršič, Štefan Potokar, Fani Povše, Milena Slak, Ladislav Slak, Tončka Smrekar, Stane Susman, Marija Šušteršič, Slavko Zajc, Vinko Zalnik, Milan Zupančič, Marija Žabjek, Marija Znidaršič.

Priznanja je dobilo tudi 28

članov za pet in večkratno darovanje.

Posebne pohvale pa so prejeli še »rekorderji«, med katerimi je daleč največji Bog-

dan Tvrdi, ki je dal kri že več kot devetdesetkrat. Sledijo pa mu še Slavka Robič, dr. Dagmar Benčan in Antonija Podbreznik.

Pozno, pa vendar iz srca čestitamo vsem našim darovalcem krvi za njihovo veliko človekoljubnost!

Uredništvo

Da daš kri ni treba, da si pogumen — biti pa moraš človek! Na sliki Stojanka Perič.

V gosteh smo imeli Rečane - stare znance

Letošnje tradicionalno srečanje prijateljstva med mestima Reko in Ljubljano je bilo 9. junija. Letos je bila Ljubljana gostitelj tovarišev z Reke. Tradicionalni vlak prijateljstva so letos zamenjali avtobusi. Menimo, da so se organizatorji za to odločili, da bi se gostje z Reke popeljali po novi avtocesti in tem spoznali del nove trase avtomobilske ceste. Sprejem gostov je bil na Trgu revolucije, kjer so jih pozdravili predstavniki mestne skupščine in družbenopolitičnih organizacij mesta Ljubljane. Po sprejemu, so goste z Re-

ke prevzeli posamezni delovni kolektivi, organizacije in ustanove Ljubljane, ter jim pripravili prijetno enodnevno bivanje v naši sredini.

Naš kolektiv je imel v gosteh tovariše iz metalografičnega kombinata Rijeka. Delegacija, sestavljena iz posameznih DE je sprejela goste na čelu z glavnim direktorjem ing. Miho Košakom. Tovarišem z Reke smo pripravili ogled tehničnega muzeja Slovenije v gradu Bistra pri Vrhniku, kosilo pa v motelu »Grosuplje«. V času kosila sta bila pozdravna govora, ki sta jih

opravila predsednika DS obeh kolektivov. V spomin na srečanje so nam tovariši z Reke izročili spominsko darilo, naš kolektiv pa je vsem 25 gostom izročil lutke v narodnih nošah. Po razgovorih, ki so sledili in po prijetnem vzdušju smo jih odpeljali v bližnjo Taborsko jamo. Za okrepičo po ogledu pa je poskrbela domača trojka za specialitete na žaru. Ob vzorno pripravljenem pikniku smo se z gosti ob 19. uri prijateljsko razšli v ljubljanskih Križankah, od koder so z avtobusi odpovali na Reko.

Srečanje je bilo zelo pri-

Glavni direktor ing. Košak si je kljub zadolžitvam, ki jih je imel kot predsednik skupščine mesta Ljubljane ta dan do Rečanov odtrgal čas in prišel pozdravit naše goste iz Metalografičnega kombinata.

srčno in tovariško, posebno razveseljivo pa je bilo, ker sta bili obe delegaciji sestavljeni v glavnem iz delavcev iz proizvodnje ter so bili

zategadelj stiki res pristni — delavski. Prihodnje leto ob ponovnem srečanju bo naš kolektiv gost na Reki.

J. V.

Letos smo goste počakali na Kongresnem trgu, kamor so se pripeljali z avtobusi.

Med gosti iz naši sorodne tovarne embalaže so bili predstavniki samoupravnega in družbenopolitičnega življenja, vodje oddelkov, predvsem pa je bilo največ delavk in delavcev iz sredne proizvodnje. Z njimi je bilo prijetno kramljati in dan je bil za srečanje kar prekratek. Ugotovili smo, da nam življenje in delo zelo podobno tečeta.

Plavalni tečaji za odrasle in otroke

V sodelovanju z občinsko zvezo za telesno kulturo občine Moste-Polje smo letos ponovno priredili plavalne tečaje za odrasle in otroke — neplavalce in seveda plavalce naše delovne organizacije. Za organizacijo teh tečajev smo se odločili samo zaradi tega, ker je plavanje po bioloških, fizioloških in drugih za človeški organizem pomembnih učinkih med najpomembnejšimi telesnimi aktivnostmi saj ga lahko gojimo od rane mladosti do pozne starosti. Odločili smo se, da pomagamo odraslim neplavalcem, ki niso imeli do sedaj možnosti in priložnosti, da bi se naučili plavati. Prav tako pa želimo odrasle in otroke plavalce izpopolniti v plavanju.

Plavalni tečaji za odrasle so v večernih urah, za otroke pa v dopoldanskem času.

Da je delo kvalitetnejše in taktnejše, so tečaji za odrasle za zaprtimi vrati, skupine pa so razdeljene po predznanju in spolu. Isto velja za otroke.

Organizirali smo dva tečaja za odrasle in otroke. Odziv je bil neverjetno velik, kar ponovno dokazuje, da se naši ljudje ugodnih in pomembnih aktivnosti zelo radi udeležujejo, saj s tem koristijo sebi in svojemu organizmu, da bodo še bolj čili in polni elana stopili na svoje delovno mesto.

Z anketo smo prišli do podatkov, da je v Saturnusu v SR Sloveniji, ki je na ugledni telesno-kulturni ravni, še vedno prevelik odstotek odraslih in otrok, ki ne znajo plavati.

Zavoljo velikega odziva naših ljudi bomo v mesecu avgustu priredili še en plavalni tečaj.

Ernest MARGUČ

O delu naše protipožarne službe

Člani civilne zaščite in vod gasilcev v pozdravu ob raportu glavnemu direktorju po končani skupni vaji, o kateri se je pohvalno izrazil

Gašenje s peno, ki je najbolj učinkovito za vnetljiva sredstva, kakršna uporabljamo v naši proizvodnji

Šestega junija letos smo po odobritvi odbora za splošni ljudski odpor podjetja izvedli skupno vajo članov gasilne enote civilne zaščite in industrijskega gasilnega društva »Saturnus« Ljubljana. Vajo na požarnih mestih na dvorišču obrata so izvajali člani civilne zaščite z ročnimi gasilnimi aparati in meserjem. Desetina gasilnega društva pa je na požarnem mestu na savskem prostu v Jaršah prikazala gašenje lakov in barv z meserjem in z motorno brizgalno z uporabo lahke in težke pene ter vodno meglo.

Namen vaje je bil, da se člani civilne zaščite praktično seznanijo z delovanjem minmaks aparatov in meserja ter da ob vaji članov gasilnega društva vidijo zmogljivost motorke in učinkovitost zmesi za lahko in težko peno pri gašenju vnetljivih sredstev, ki jih uporabljamo v proizvodnji pri nas.

Vajo je organiziral štab civilne zaščite podjetja, strokovno vodstvo, priprave in vaje pa je vodil poveljnik gasilske desetine Anton Kos.

Kot opazovalci so si poleg glavnega direktorja ing. Kosa ogledali vajo še predstavniki Uprave za narodno obrambo in Republiškega sekretariata za narodno obrambo SR Slovenije.

Po oceni navzočih strokovnjakov je vaja uspela, predvsem že s tem, da so vsi člani gasilne enote CZ rokovali in gasili improvizirani požar ter se tako seznanili z možnostjo in delovanjem sredstev, s katerimi razpolaga naša protipožarna služba.

Disciplina vseh udeležencev vaje je bila primerna, tako da je vodstvo vaje lahko nemoteno izpolnilo odobreni program.

Mišljenja smo, da bodo člani CZ rutino v rokovanju z aparati ter spretnost v najprilnejšem in najbolj ekonomičnem izkoriščanju ročnih aparatov in merzerjev pri gašenju požarov dosegli s sistematičnimi vajami, ki jih želimo organizirati vsaj vsak drugi ali tretji mesec. Še posebno pa je potrebno, da se člani gasilne enote civilne zaščite tudi praktično izurijo v ravnanju z motorno brizgalno in celotnim priborom, ki je vezan na njo.

Vaja je pokazala, kako pravilna je odločitev našega podjetja, da se je odločilo za graditev nove hidrantne mreže večjega profila, ker sedanja ne ustreza zmogljivosti maturne brizgalne, ki jo imamo.

Gasilna enota našega podjetja, ki je kadrovsko najmočnejša, ima vse pogoje, da se izurijo v zares dobro organiziran kolektiv, saj razpolagamo z modernimi tehničnimi sredstvi, ima pa tudi dobre pogoje za strokovno izpopolnjevanje.

Reorganizirana gasilna enota skupno s člani gasilnega društva že predstavlja osnove protipožarne varnostne službe v podjetju, nadaljnje urjenje, ki je programirano pa je porok, da bodo relativno velika sredstva, ki jih kolektiv za to odvaja, pravilno porabljena.

OBVARUJMO DOM PRED OGNJEM

V zadnjem času doživljamo na območju Ljubljane neljuba presenečenja kot so požari in eksplozije, ki ne ogrožajo samo naše lastnine, temveč tudi naša življenja. Ti požari in eksplozije nastajajo predvsem po krivdi občanov, ki ne vedo za nevarnosti, ki pa so lahko mnogokrat tudi usodne. Da bi v bodoče preprečili, oziroma zmanjšali požarne in druge nevarnosti, vas želimo seznaniti z najpomembnejšimi preventivnimi ukrepi.

Dovolite nam, da vašo zgradbo razdelimo na tri najpomembnejša območja, kjer navadno nastanejo požari in to na **podstrešje, stanovanje in kletni prostor z drvarnico**, v mnogih primerih pa tudi z **garažo**.

1. PODSTREŠJE: tu ni dovoljeno shranjevati sena, slame, gorljive embalaže, kurjave in postavljati pohištva in drugih gorljivih predmetov ob dimnik. Vaša pozornost naj velja tudi dimniku, ki mora biti ometan in pobeljen ter brez razpok, saj lahko skozi najmanjšo razpoko najde iskra pot do lesenih delov podstrešja in požar je tu. Ne pozabite na dimniška vratca, ki se morajo dobro zapirati. isto

velja tudi za vrata ali loputo, ki vodi na podstrešje. Priporočamo vam, da na podstrešje postavite zaboj s peskom in lopato ter metlarico ali sod z vodo in vedro. Na stopnišču ne shranjevati različnih predmetov, ker s tem preprečujete hitro intervencijo ob morebitnem požaru, omogočate razširitev požara oziroma se lahko ob različnih nevarnostih ob teh predmetih tudi sami poškodujete.

2. STANOVANJE: V teh prostorih preživimo največ svojega prostega časa, gospodinja pa še prav posebno v kuhinji ali v njeni neposredni bližini. Tudi v teh prostorih preže na nas požarne nevarnosti, ki so posledica malomarnega ravnanja ali okvar, nastalih na kurilnih napravah in električnih inštalacijah s pripomočki.

Če imate kurišča na premog ali drva, nikar mokrih drv ne sušite v pečicah, ob železnem štedilniku ali na njemu, saj veste kako je: na drva pozabimo, ker imamo neko drugo opravilo in požar je tu. Ravno tako nikar ne polivajte mokre kurjave z vnetljivimi tekočinami da bi hitreje zagorelo». Kadar kurite,

pazite na majhne otroke, ki se tako radi sučejo okrog vratca peči ali štedilnika; **poučite jih o nevarnosti!**

V kolikor kurite s kurilnim oljem, še posebno pazite, da ga v stanovanju ni več kot je dovoljeno, to je 20 litrov. Hranite ga v ognja odporni posodi. Pazite, da je priključek na dimnik čim krajši (do 1 m), da dolivate olje in prižigate peč le takrat, ko je hladna, ker vroča lahko povzroči eksplozijo in požar. **Starši, ne dovolite, da vam otroci prinašajo olje v stanovanje, oziroma polnijo peč!**

Vedno več uporabljamo v gospodinjstvu utekočinjeni plin, ki mu moramo zaradi nevarnosti posvetiti še več pozornosti. Prvo priključitev plinske naprave naj opravi strokovnjak, od katerega zahtevajte, da vas temeljito pouči, kako v nadalje postopati pri zamenjavi jeklenke. Zahtevajte tudi pismeno navodilo. Pri vsakokratni zamenjavi bodite pozorni na stanje gibljive gumijaste cevi, tesnila, ki morajo biti iz fibra in na vse kovinske spoje, ki jih je treba trdno priviti z ustreznim ključem. Predno prižgete plin, izvršite pregled tesnenja

z milnico. Tega dela ne smete prepuščati otrokom. Za vašo varnost vam predlagamo, da si oskrbite plinski indikator.

Električne instalacije in naprave nam tudi mnogokrat ponagajajo, zaradi česar pride do kratkega stika. Pri tem je pomebno, da najprej ugotovimo, zakaj je nastal kratak stik, odstranimo napako (sicer je to delo strokovnjaka), nato šele zamenjamo varovalko. Če uporabljate grelne peči, pazite, da niso preblizu gorljivih predmetov.

V stanovanju smemo imeti samo 2 litra vnetljivih tekočin I. nevarnostne stopnje; če morete, se odpovejte še tem dvem litrom. Če pa še vedno verjamete v veliko čistilno moč teh sredstev, le teh ne uporabljajte v stanovanju, temveč neke na zračnem prostoru. Vseeno poskušajte ta »čistila« zamenjati z manj nevarnimi.

3. KLET, DRVARNICA IN MOREBITI TUDI GARAŽA: Na hodnikih pred temi prostori ne smemo shranjevati raznih predmetov, kot so pohištvo, mopedi, kolesa, posode z vnetljivimi tekočinami in plini, ker s tem oviramo prehod. V prostorih, kjer hranimo ku-

rilno olje, morajo biti izvedeni vsi požarnovarnostni ukrepi. Pri prelivanju olja v manjše posode pazite, da olja ne polivate. Kadar ni elektrike, uporabljajte le varnostno svetilko in ne sveče. Še posebej vas opozarjamo, da lesenih zabojev s pepelom ne smemo shranjevati v teh prostorih.

Ob zaključku želimo, da naše nasvete upoštevate, ker boste s tem največ storili za vašo osebno varnost in vaše imetje. V kolikor bi vas požar le presenetil, ostanite mirni in ga skušajte pogasiti sami, s svojci ali sosedi. Ne pozabite ob tem na reševanje ogroženih ljudi, živine in premoženja. Če tega ne morete storiti sami, s svojci ali sosedi, obvestite v Ljubljani **Poklicno gasilsko brigado Ljubljana, Vojkova 19 na telefon 93** ali **Upravo javne varnosti na telefon 92**, ali najbližjo gasilsko društvo na območju, kjer stanujete.

Za industrijsko gasilsko društvo SATURNUS
Kobav Borut,
višji gasilski častnik
I. stopnje

Življenje je najboljša šola

Mnogi starši menijo, da bo otroka najbolje obvarovali pred škodljivimi vplivi življenja, če ga bodo zapirali med štiri stene lepo urejenega, prijaznega stanovanja. Dostikrat slišimo matere, da obsojajo tiste, ki spuščajo otroke pred blok na ulico. Res je, da je današnji čas majhnemu otroku, ki živi v mestu, sovražen. Na vsakem koraku preži nanj nevarnost. Vse več je avtomobilov, vse več tehničnih naprav, ki jih otrok še ne pozna in so mu lahko nevarne. Zato je strah staršev, ki skušajo otroke čim dlje obdržati med štirimi stenami, na videz varnega doma, deloma upravičen. Pozabljajo pa, da otrok ne bo vse življenje med varnimi stenami; prav tako ne bo živel samo s svojimi domačimi. Pa tudi življenje ne bo imelo vsak dan manj pasti — nasprotno, celo več jih bo, zato moramo misliti tudi na jutrišnji dan našega otroka. Včerajšnji svet je bil bolj preprost, bolj pregleden, naši otroci pa bodo morali živeti jutri. In dostikrat si bodo prav na ulici, na

vrtnu med vrstniki, urili sposobnosti za kasnejše življenje. Človek je socialno bitje in čim bolj zgodaj se bo navadil na življenje v skupnosti, življenje med ljudmi, ki zahteva dajanje in sprejemanje, popuščanje in vztrajnost, tem lažje bo kot odrasel človek zaživel v kaki skupnosti. Če bomo otroka držali samo doma, misleč, da ga lahko le tako obvarujemo pred škodljivimi vplivi, se bo lahko zgodilo, da bo otrok stopil v življenje nepripravljen. Ne bo se znal prilagoditi nobenemu novemu položaju, čeprav že danes vemo, da današnji svet zahteva od človeka vedno nove prilagoditve. Nimamo ga pravice pustiti v svet nepripravljenega. Prve težave nastanejo že pri prečkanju ceste. Mnogi starši sploh ne pomislijo, da bi sedemletnega otroka pustili samega čez cesto. Skrbno ga vodijo za roko, ne pomislijo pa, da ga kar naprej ne bodo mogli tako voditi, niti čez cesto, še manj v življenje. Seznanijo naj otroka z nevarnostmi, povedo naj mu, kako je treba preč-

kati cesto, nekajkrat naj gre do z njim, ko pa bo otrok spoznal, da mora biti previden, bo njihovo spremstvo odveč. Če se bojijo, da bi se otrok od vrstnikov naučil grdih izrazov in dobil grdo sliko o nekaterih rečeh, naj ga na to pripravijo. Kako se bo znašel otrok, ko bo zapustil ljubeče in vzorne starše, ki so vedno obzirni in vljudni, ko bo nenadoma prišel v svet, ki ni vedno tako obziren. Morajo ga pripraviti na to. Oborožiti ga morajo, da se bo znal obvarovati pred slabimi vplivi. Samo z besedami se staršem to ne bo posrečilo. Včasih so dejali, da je življenje najboljša šola in verjetno to tudi danes drži. Otrok naj med vrstniki, med ljudmi, ob pomoči staršev, presoja, kaj je prav in kaj ne, med njimi naj se uči odpovedovanja, popuščanja, ljubeznivosti, pa tudi doslednosti in vztrajnosti. Čeprav ima doma otrok svojo sobo in na pretek igrač, mu to ne zadošča. Če opazujemo okna visokih blokov, iz katerih kukajo glavice otrok, nehote pomislimo, da bi tak

otrok za košček asfalta in rdeče krede pod oknom dal vse svoje igrače in še lepo opremljeno sobo. Na asfaltu so otroci, v sobi pa se s punčko in medvedkom ni mogoče kar naprej pogovarjati. Res je, da se vsi bojimo za

otroke, tako pretiran strah lahko bolj škodi, kot koristi. Zamenjajmo strah z navajanjem na življenje, v katerem mora otrok paziti nase, vendar je kljub temu lepše in koristnejše od življenja med štirimi stenami.

GLASU SATURNUSA!

Oglašam se vam iz zelo lepega konca naše Jugoslavije. Mesto je zelo lepo, naravno in sončno. Punce so zelo fejest, čeprav jih gledam samo čez ograjo, kajti pri vojaki sem komaj 10 dni.

V tem času sem se navadil na hrano in druge vojaške težave, ki me bodo spremljale vseh 15 mesecev.

No, upam, da bo vse hitro minilo in da bom spet v vašem kolektivu med vami v Saturnusu.

Pozdravljam vse mlade Saturnužanke, Saturnužane ter celotno obratovodstvo, posebej spodnjo štancarijo embalaže. Uredništvo pa prosim, da mi pošlje saturnuški list. Celotnemu kolektivu pozdrav.

Vojak Radanović Drago
V. P. 1709/11 b
35210 Svilajnac

Dragi sodelavci!

Najprej vas lepo pozdravljam in vam sporočam, da sem srečno prišel v Smederevsko Palanko. Smederevska Palanka ni tako majhen kraj,

je približno tako velik kot Celje. Ljudje so prijazni.

Kasarna je zelo lepo urejena in skoraj cel dan lahko poslušamo glasbo, saj je na vsakem drevesu zvočnik. V četi nas je deset Slovencev pa mi je vseeno dolgčas po vas in po domu. Hrana je dobra in se nad njo res ne morem pritoževati. Na splošno mi ni nič hudega, najtežje mi je zvečer gledati televizijski dnevnik.

V tej kasarni bom verjetno samo v času obuke, potem pa bom verjetno šel v Niš ali pa v Gevgelijo. Tu bom ostal le v primeru, če postanem desetar.

Pa naj bo za enkrat dovolj. Prosim vas, da mi pišete, kako se kaj imate. Stojana pa prosim, da bi mi uredil, da bi dobival »Glas Saturnusa«. Prav tako vas prosim, da mi pošljete naslov Janeza, če ga imate.

Lep pozdrav!

Silvo Bizjak
V. P. 2510/16
11420 Smederevska
Palanka

Spoštovani urednik!

Oglašam se ti iz Kraljeva, kjer gulim vojaško suktnjo. Danes imam čas, pa pišem na vse strani. Spomnil sem se tudi službe v Saturnusu. Precej mi je dolgčas po Ljubljani, po delu ne toliko, ker ga imam tudi tu zadosti. Najtežje mi je vstajanje in strojni korak. Zelo rad bi se vrnil med svoje sodelavce, saj je bilo z njimi lepše kot pa je tu, v Kraljevu, 769 km daleč od doma.

Kadar sem prost, berem stripe, drugače pa se učim prometnih znakov in predpisov, saj bom čez tri mesece polagal izpit za šoferja.

Sedaj pa naj povem še to, da je v kasarni mnogo Slovencev, tako da se lahko pogovarjamo slovensko, da se mi ni treba vedno lomiti jezika s srbohrvaščino. Vedno bolj se privajam na vojaško življenje.

Sedaj pa prosim, da pozdravite tov. Karlo Novak, tov. Maro Rovaniček, Ernesta Marguča in seveda vse ostale, ki me poznajo.

Jože Miklavčič
V. P. 4945/11C
36002 Kraljevo

Dragi fantje!

Pozno objavljamo vašo pisma, nam čas pač hitreje teče kot pa vam in sedaj v času letnih dopustov ne izdajamo redno glasila.

Pismo Matjaža zato sploh ne objavljamo, pa čeprav je zelo lepo opisal doživljanje prihajajočega poletja na Brionih, kjer služi. Mladim čestita za praznik — pozno, toda iz srca hvala od vseh mladih! Sicer bo Matjaž vsak čas doma pa bo sam povedal še kaj več.

Glasilo pošiljamo redno, kmalu po izidu vsem, od katerih imamo naslov.

Vaša pisma bi rad objavil na mladinski strani pa žal ni prostora.

Lep pozdrav
urednik

Želel in zaslužil je

Po devetih letih vestnega dela v tiskarni se je Miloslav Mikić le skorajzil in rekel, da bi rad, da bi ga slikal in da bi bil v našem glasilu. Ni veliko takih, ki tako želijo, dovolj pa, da nas spomnijo, da po več-

V devetih letih ni niti enkrat zamudil in niti enkrat ni bil pijan (ne vem, zakaj je to tako poudaril). Je iz Negotina, od tam je tudi žena, ki je prišla za njim in dela v galvanii AO.

letnem delu človek res zasluži biti v glasilu.

Mikiću smo radi ustregli. Radi še zato, ker nam je tudi vodja tiskarne potrdil njegovo vestno delo in, kot je sam rekel, zelo disciplinirano.

Stanujeta v privatnem stanovanju, imata hčerki. Je zelo srečen in zadovoljen. Na dopust gre do vsi trije kar domov, v Srbijo. Tam so domači, tam je lepo in tudi ceneje kot drugje.

Lepo je biti mlad

Piše za mlade naša upokojenka Marija Lašič

Marija Lašič

Ali je kaj lepšega na svetu, kot zdrava in čista mladost?

Noben bogataš ne more čutiti sreče, kot jo občuti mlad in zdrav človek.

Res je, da ima tudi mlad človek vsakodnevne težave in probleme. Kot z daljnogledom v daljavo gleda v bodočnost, po njej hrepeni, in kolikor le more, si jo uravnava po svoji želji, pa vendar, če ni hujše boleznj sredi, so mu ti problemi v veselje in ponos.

Marsikomu se lahko poraja misel ob vsakodnevni

Sem deklica mlada, vesela, iz romantične, sončne dežele, prišla, skoraj prezgodaj iz gnezda zletela, saj radost in sreča le biva doma.

Pot v Saturnus sem poiskala, sem in tja hodim po njej vsak dan, kmalu bom resna ženska postala, učinek pri delu bo moj elan.

V duhu stremim še v neznano, le kaj vendar bi naj to bilo, s pridnostjo in trudom pojstlo poslano, to združi v ljubezni življenje mirno.

Narava nas kliče, usoda odloča, človek, ne oklevaj, dokler si še mlad, kar srcu dopada, vse priporoča pravično uživaj, zadost si bogat.

skrbi in težavah: oh, kaj mi nuca mladost, kaj imam od življenja, raje bi bil star pa čim prej umrl, saj moram samo garat. Kaj imam od tega! Pa ni res tako. Moramo videti obe plati in sicer takrat, ko smo v duševno umirjenem stanju. Tedaj si predstavimo človeka, ki ni nikoli v življenju koristil ne sebi ne drugim, kaj dočaka na stara leta, če ni nikogar, ki bi se ga usmili. Življenje je pač tako, da moramo skrbeti in delati za svoj obstoj. Vsak poklic po svojih močeh in sposobnostih se naj pravočasno zave, ker čas

Izleti za člane Počitniške zveze

Pred nekaj tedni so nas aktivisti Počitniške zveze Moste povabili na sestanek z namenom, da bi njihova organizacija spet pritegnila mlade ljudi za sproščeno izletništvo. Nekdaj so bili Saturnužani v tem zelo razgibani.

Moščanska sekcija, ki je v sestavi Počitniške zveze Jugoslavije, prireja izlete ob koncu tedna, nudi tudi usluge za letni oddih v počitniških domovih in kampih.

Sekcija predlaga izlete samih Saturnužanov, ali pa skupaj z mladimi iz drugih delovnih organizacij. Pri prevozu velja 60 % popust, stroške enega takega izleta, ki bi bil »seminarski«, pa bi v celoti poravnala Počitniška zveza Moste. To so lahko eno ali dvodnevni izleti kamorkoli po domovini s prijetnimi zabavami ali pikniki.

O dnevu in kraju za izlet se bomo pogovorili in pravočasno razobesili lepake po oglasnih deskah.

Inž. Petrič

Novice

27. junija je imelo predsedstvo mladinske organizacije svoj redni sestanek, na katerem je v prvi točki dnevnega reda izvolilo novega podpredsednika organizacije. Izvoljena je bila Nina Jevšnik — dipl. oec. Prejšnja podpredsednica Rozi Klančar je zapustila podjetje.

MLADINKE PRIJETNO PRESENETILE! —

Ob dnevu mladih Moščanov so nas na športnih tekmovanjih zastopali naši mladinci in mladinke. Tekmovali so v šahu, malem nogometu, namiznem tenisu, kegljanju in košarki. Za nas je bil že uspeh, da smo zbrali ekipe za vsa ta srečanja.

Eni so nas častno zastopali, drugi pa tudi ne. Še najbolj so presenetila dekleta v kegljanju, saj so premočno osvojila prvo mesto v občini ter dobila v trajno last velik, lep pokal in diplomu. Zastopale so nas: Mojca Bavec, Alma Stakič in Darinka Verovšek.

Podobnih presenečenj si še želimo in upamo, da jih bo drugo leto več.

V drugi točki je tekla beseda o letošnji oddaji »Saturn '73«, ki jo bo kot lanske zmagovalec organizirala mladina iz tovarne Tomos iz Kopa.

V točki razno pa so sprejeli sklep, da glede na množično akcijo »Očistimo in varujemo naše okolje« MO Saturnus nasprotuje parkiranju osebnih avtomobilov na zelenici pred tovarno Saturnus.

Letošnjega spominskega pohoda po poteh slovenske delegacije na zasedanje AVNOJ, ki ga letos že tretjič organizira republiška konferenca mladine, se je udeležil tudi naš mladinec — Roman Brvar. Več bo o vtisih poročal sam, ko se bo vrnil.

IZ NEKEGA PRAVILNIKA

1. Šef ima vedno prav.
2. Če šef nima prav, upoštevaj prvo točko.
3.

(Kdor zameri, nima prav!)

NI RAZUMEL

Mamin god je. Jožek vpraša mamo:

— Mama, kaj bi rada za svoj god?

— Pridnega sinčka, vzdihne mama.

— Imenitno. Se bom lahko saj s kom igral.

Moški, ki imajo plešo sprdaj, so veliki misleci.

Moški, ki imajo plešo zadaj, so veliki ljubimci.

Moški, ki imajo plešo sprdaj in zadaj, mislijo, da so veliki ljubimci.

Pokažimo, kaj znamo!

1. Široko in kulturno problematiko rešujejo od leta 1971 dalje posebna samoupravna telesa — kulturne dejavnosti. Ali so to edini družbeni dejavniki, ki naj sodelujejo pri reševanju kulturne problematike podjetja ali krajevne skupnosti?

2. Naštejte vsaj dve deli Prežihovega Voranca!

3. Naštejte vsaj dve večji gledališči v SR Sloveniji!

4. Katere večje muzeje v Sloveniji poznaš? Imenuj vsaj tri!

5. Katero pomembno spremembo na samoupravnem področju pripravljamo v naši delovni organizaciji?

6. Delovne organizacije so samostojne pri urejanju notranjih odnosov. Delovna organizacija ima obrate oziroma delovne enote. Kdo določa položaj delovnih enot oziroma obratov in pravice delovnih ljudi pri upravljanju v obratih oziroma delovnih enotah?

7. Katere dežele tvorijo varšavski pakt?

8. Pri uveljavitvi smuških poletov kot posebni smuški disciplini, Jugoslovani nismo brez zaslug. Še posebne zasluge pa pripadajo pri tem enemu naših znamenitih konstruktorjev smuških skakalnic. Navedi njegovo ime in priimek!

9. V mesecu juniju je bilo tradicionalno nogometno srečanje med italijansko ekipo Maniago-Libero in Saturnusom. Napiši rezultat srečanja in strelce golov!

10. 80. obletnico planinske zveze Slovenije so naši planinci počastili z množično akcijo. Napiši naslov te akcije in njeno posebnost!

ODGOVORE ODDAJTE V ROKU DESETIH DNI PO IZIDU GLASILA V NABIRALNIKE »GLAS SATURNUSA«, KI SO PO TOVARNI ALI V INFORMATIVNI SLUŽBI PODJETJA.

VELIKO SREČE, PREDVSEM PA ZNANJA, VAM ŽELIMO PRI REŠEVANJU — ODGOVORI NA DANAŠNJA VPRAŠANJA!

Košarkarji opravičili obstoj

V začetku leta, ko smo ustanovili košarkarsko sekcijo, so se mnogi spraševali, ali je to sploh potrebno in podobno. Toda danes, po poletnem obstoju vidimo, da je bila naša odločitev zelo na mestu. Košarka je pri nas ena izmed najbolj priljubljenih oblik rekreacije med odmori na dvorišču podjetja.

Moštvo, ki zastopa Saturnus v sindikalnem tekmovanju, pa zelo solidno tekmuje. Trenutno zavzema dva kola pred koncem spomladanskega dela tekmovanja 5. mesto. V moštvo se srečata dve generaciji igralcev, ki pa se kar

ujemata in se skupno borita za čim boljše rezultate. Starejši dajo ton igri, mlajši živahnost in tako skupno, z rama ob rami ob košu dosegajo solidne rezultate, ki so poročstvo za daljši obstoj. Fantje, ki nas zastopajo, so: inž. Marjan Gostinčar, Janez Gostinčar, Pangerc, Žabjek, Hiršman, Slak, Pavlič, Rozman, Pavlič, Logar, Grobeljšek, Cimerman in drugi.

Na čelu s predsednikom sekcije Slakom jim želimo še naprej uspešno zastopanje Saturnusa. Prepričani smo, da nas ne bodo razočarali.

E. M.

Ekipa košarkarjev — dve generaciji

Bili neresni!

Na občinskem sindikalnem prvenstvu Most v malem nogometu je Saturnus zastopala ekipa Zaloga. Ker je bil zelo velik odziv, so bile ekipe razdeljene v tri skupine po 8 moštev. Naše moštvo je bilo v tretji skupini in je zasedlo zadnje mesto. Res škoda, da ekipa obrata Zalog ni tega tekmovanja vzela zares, saj vsi dobro vemo, da po zmoglostih veljajo več. Upamo in želimo, da bodo ta neresni odnos do jeseni popravili in se v končni lestvici plasirali tam kjer je njihovo mesto.

Končni vrstni red:

1. Vodmat	11
2. GA Ljubljana	9
3. Golovec	8
4. Fužine	8
5. Interevropa	7
6. Elok	6
7. Polje	5
8. Saturnus	2

Za ekipo obrata Zalog so nastopili v spomladanskem delu tile igralci: Vojko Jovanovič, Drago Jovanovič, Ernest Tekavec, Marjan Gradišek, Dušan Radakovič, Jože Kosec, Andrej Ložar, Bojan Černič, Boris Kraljič in Janez Miklavčič.

Važno je sodelovati, ne pa zmagati, toda treba se je boriti, ravno to pa smo pogrešali v naši ekipi in to jim tudi zamerimo.

Ernest Marguč

Maniago : Saturnus 1:1

V soboto, 30. junija je bila odigrana prijateljska tekma v nogometu med Saturnusom in Maniago Libero iz Italije. To tradicionalno mednarodno srečanje je bilo letos že devetich odigrano, tokrat z neodločenim rezultatom 1:1. Tekma je bila na igrišču Slovana in jo je kljub rani popoldanski uri (15), gledalo večje število ljubiteljev nogometa. Med odmorom so veterani obeh ekip streljali žogo na mali gol, pri čemer pa so bili Italijani prepričljivo boljši. Prihodnje leto bodo naši nogometaši gosti Italijanov. Več bomo poročali v prihodnji številki.

Nogometaši sedmi

Pred dnevi se je končal spomladanski del nogometnega sindikalnega prvenstva Ljubljane. Naši nogometaši so se tokrat med 16 moštvi uvrstili na sedmo mesto, ki pa prav gotovo ni realno, kajti tokrat so bila moštva razdeljena v dve skupini po 8 moštev. V finalnih srečanjih pa so se srečali po sistemu prvi s prvim, drugi z drugim itd., ki pa ne more dati realnega zmagovalca. Že v jeseni bodo sistem tekmovanja spremenili in tako upamo, da bo tudi naša uvrstitev drugačna.

Končni vrstni red spomladanskega dela je naslednji:

1. Železniška postaja;
2. Mercator;
3. Ljubljanska banka;
4. Rog;
5. Delo;
6. Jože Moškrič;
7. Saturnus;
8. Žito;
9. Ljubljanske mlekarne;
10. Mladinska knjiga;
11. Snaga;
12. Eluks;
13. PZOTM;
14. Tiki;
15. Metalka;
16. Tiskarna Slovenija.

Ernest Marguč

Izleti planinskega društva »Saturnus« so zelo zanimivi in pomenijo vsakemu udeležencu dragoceno sprostitvev v naravi s celo vrsto nepozabnih doživetij. Program izletov je sestavljen tako, da je za vsakega zbirčnega nekaj primernega. Da je navdušenje med člani kolektiva veliko, dokazuje dobra udeležba izletov, na primer na Triglav je šlo kar 62 članov. Vodstvo društva bi bilo veselo, da bi se izletov še bolj udeleževali in, da bi si mnogi člani odstranili kompleks o nesposobnosti za hojo. Posnetek je z izleta na Španov vrh

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus, Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 313-666 — Ureja uredniški odbor: Slavko Gerlica, Roman Kokalj, inž. Majda Kušar, Miloš Mikolič, Franc Oražen, inž. Tomo Perme, Anamarija Plesničar. Odgovorni urednik: Slavko Gerlica, telefon 313-666-217 — Tiska Tiskarna PTT Ljubljana — Rokopisov ne vračamo.

Kljub dežju, akcija »GRINTAVEC« uspela!

KLJUB DEŽJU SE JE AKCIJE »80 SATURNUŽANK NA GRINTAVEC« UDELEŽILO 62 ČLANOV, OD TEH 43 ŽENSK

Osemdeset let organiziranega planinstva na Slovenskem je lep jubilej. To še tem bolj zato, ker je slovensko planinstvo del velikih dejanj našega ljudstva. Stoletja so tujci poskušali upogniti in pregaziti slovenski narod, a on je zbiral v sebi moč in pogum, da bi v revoluciji končno zavrnil strašne udarce in se zravnal dvignil iz dna temnice. Tudi planinstvo je prispevalo svoj delež, zato smo mu dolžni priznanje, kakršnega po svojem velikem družbenem pomenu tudi zasluži.

Saturnuški planinci imamo veliki cilj: množično planinstvo, da bi čim večjemu številu naših delovnih ljudi omogočili preboj skozi hlastanje po blišču materialnega blagostanja v bogatejši duhovni svet. Zato ni naključje, da se lotevamo množičnih akcij, kot so »101 Saturnužanka na Triglav«, organizirana za jubilej kolektiva, akcija »Ščurkov pohod« ali pa akcija »80 Saturnužank na Grintavec« organizirana v počastitev 80-letnice slovenskega planinstva, o kateri danes pišemo. Mislimo, da smo to veliko obletnico planinstva najbolje počastili z množično akcijo naših sodelavk na Grintavec, ki je kot gora med ljudstvom manj privlačen kot Triglav, zato pa z zgodovino slovenskega planinstva nič manj povezana.

Razumljivo, da take akcije terjajo od našega mladega društva velike napore in bilo bi lažje, če bi se na ture vozilo po par planincev s kombijem naprimer. Toda, mi smo si v naš program zapisali množičnost in pri tem bomo vztrajali do zadnjih moči.

Upamo pa, da bomo še naprej deležni podpore od organov, organizacij in posameznikov, ki sicer sami ne morejo oprtati nahrbtnika in stopiti na čelo dolgi koloni, s svojo privrženostjo planinstvu in nepotešnimi simpatijami pa lahko veliko storijo v dolini. Mi imamo take člane. To je naše veliko zaledje in porok nadaljni rasti množičnega planinstva v Saturnusu.

Prav pri tej akciji se moramo ponovno zahvaliti. Tvegano bi jih bilo naštevati, ker bi morda nehote koga izpustili, saj smo razen mizarjem, grafikom in tiskarjem, ki so nam izdelali spominske plakete, hvalježni tudi sindikatu, tov. Zemljaku, Vabšku, Darinki za propagando, fantom, ki so pripravili prisrčen sprejem v Bistrici (Bajc, Marguč, Sluga, Matos, Povše, Dolničar), vsem prizadevnim vodičem, Martinu za glasbo in tudi vsem predelavcem in oddelkovodjem, ki so delo organizirali tako, da so nekatere udeležence ta dan lahko zamenjale turnus.

O sami akciji pa tole!

Dež je nekaj dni lil nepretrgoma. Odpovedati je bilo težko, ker smo bili zmenjeni na več krajih. Vprašali smo prijavitelke, te so v veliki večini na dan odhoda vzele dopust, druge pa so dejale, da gredo pa čeprav ošpičene preklje padajo. Akcije ni bilo moč ustaviti, čeprav so nam nekateri govorili, da preveč tvegamo da smo nori in podobno.

Proti vsem pričakovanjem se nas je pri odhodu zbralo 62. Žensk ni bilo 80, bilo jih je 43, te pa so bile najbolj vztrajne, najbolj trdne in zagrizene. Pot z njimi ni bila težka, čeprav do samega vrha dež ni ponehal. Naslednji dan so na vrh Grintovca stopile le nekatere v izredno slabem vremenu. Pri sestopu v dolino se je vreme umirilo, celo sonce je posijalo in iz oblakov so se razkrili vrhovi gora, ki nam tokrat niso bili naklonjeni Kljub manjšemu številu udeleženk lahko, glede na izredno težavne razmere, akcijo ocenimo za veliko dejanje. Tako kot je ob zaključku v nagovoru poudaril predsednik športnega društva Saturnus, Franc Oražem: »AKCIJA JE USPELA!«

Če ne bi bile Saturnužanke tako pogumne, pa ne bi. Hvala njim.

S tem se strinjamo vsi udeleženci. Dež pa lahko še naprej pada.

S. G.

Zahvaljujemo se delovnemu kolektivu »ZMAJ«, ki nam je za to akcijo daroval 10 kompletnih žepnih svetilk, ki jih bomo s pridom uporabljali na gorskih poteh. »ZMAJ« je doslej prvi zunanji kolektiv, ki nam je materialno pomagal.

Namesto 90, nas je bilo na Kokrškem sedlu 62 udeležencev. Kriv je neizprosno vztrajen dež

Veliko odprav je moralo že kljub velikim naporom odstopiti brez doseženega cilja. Tudi Saturnužanke se bodo morale še kdaj povzpeti po isti poti, da bodo sploh videle, kje so bile. Svoj prispevek k 80-letnici slovenskega planinstva pa so kljub temu dale

Na začetku dež, na koncu sonce. Iz doline smo se ozrli proti Grintavcu, katerega nam je dež dva dni zakrival in onemogočil množični vzpon

Najstarejša udeleženka Mišičeva se za spomin podpisuje na korenino bora, ki ga je nekje višje soko odtrgal hudournik. Človek in narava, ali je kaj bolj trdnega